

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS–THURSDAY, LIEPOS–JULY 26, 2018 • Vol. CIX NR. 89

Kaina 1.50 dol.

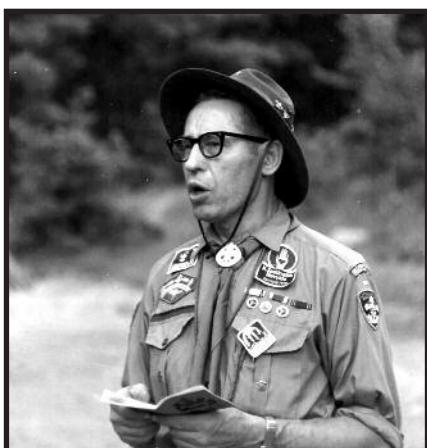
PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 07-25-2018

ŠIAME NUMERYJE:

Lietuvos ir išeivijos šauliai:
šimtą metų kartu – 4 psl.

Prisimename vyr. skautininką
fil. Antaną Paužuolį – 10 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Ir svečiai iš Lietuvos, ekspedicijos „Brydė per pasaulį 2018“ nariai, ir čia gyvenantys bei dirbantys, visi esame viena tauta ir mylime Lietuvą. Įsimėnime atminimui prie „Draugo“ redakcijos. Jono Kuprio nuotr.

lietuvių šviesuolių pėdsakais

VIRGINIJA PETRAUSKIENĖ

Iškels trispalvę aukščiausiam Žemės kalne

Liepos 24 dieną iš Lietuvos atvykusios ekspedicijos „Brydė per pasaulį 2018“ dalyviai savo kelionę per Ameriką ir Japoniją pradėjo Čikagoje. Antradienį keliolikos žmonių grupė lankėsi „Draugo“ redakcijoje, kur jie atvyko tiesiai iš Balzeko lietuvių kultūros muziejaus.

Keliautojai pasakojo, kad jų ekspedicija yra skiriama atkurtos Lietuvos nepriklausomybės 100-mečiui ir tarpukario bei pokario Lietuvos išeivijos šviesuomenei atminti. Jos organizatoriai – Lietuvos geografų draugija ir Lietuvos žurnalistų sąjungos Kelionių klubas.

Lietuvos inteligentų grupei kelionės maršruto kryptį padiktavo dviejų šviesuolių veikla JAV. Tai Lietuvos geografų draugijos įkūrėjas prof. Kazys Pakštas (jo 125-ąsias gimimo metinės minimos šiais, 2018-aisiais) ir poetas Kazys Bradūnas, kurio 100-osios gimimo metinės paminėtos pernai. Šie du žmonės, gyvendami Amerikoje, būrė lietuvių bendruomenę ir garsino Lietuvos vardą. – 2 psl.

Švęsdami laisvę dėkojame Amerikai

Šm. liepos 23 dieną Lietuvos, Latvijos ir Estijos diplomatai bei Jungtinių Baltijos-Amerikos nacionalinio komiteto (JBANC) vadovai pagerbė Sumner Welles deklaracijos autorių atminimą. Minėjimas vyko prie Sumner Welles ir Loy Henderson kapų Washingtono Rock Creek kapinėse.

„Šiandien ne tik dėkojame Amerikai už palaikymą, bet ir švenčiame laisvę. Sumner Welles deklaracija yra puikiausias simbolis Baltijos šalis ir Ameriką vienančių bendrų vertybių – laisvės, demokratijos, pagarbos teritoriniam vienetui ir suverenitetui“, – minėjime sakė Lietuvos ambasados patarėjas Kęstutis Vaškelevičius.

„Šiandien šių vertybių svarba kaip niekada akivaizdi. Sumner Welles deklaracijos istorinis palikimas leidžia tikėti, kad Rusijos agresija prieš kaimynes ir dalies Ukrainos, Sakartvelo, Moldovos teritorijų okupacija vieną dieną baigsis. Tie, kas puoselėja laisvės idealus, yra nugalimi“, – pažymėjo Lietuvos diplomatas.

– 2 psl.

Prie Loy Henderson kapo.

LR ambasados Washingtono nuotr.

Visa gyvenimo prailginimo paslaptis – jo netrumpinti – Ernst von Feuchtersleben

„Brydė per pasaulį“

Balzeko lietuvių kultūros muziejuje: Genealogijos skyriaus vadovė K. Vaitkutė (d.) svečiams trumpai pristatė parodas.
Arkelta iš 1 psl.

Ekspedicijos metu planuojama surinkti medžiagos apie išeivius ir ją užfiksuoti, taip pat įamžinti svečiose šalyse gyvenančių lietuvių 100 linkėjimų Lietuvai, aplankyti 100 su lietuvybe susijusių vietų ir iškelti Lietuvos Trispalvę aukščiausiam Žemės kalne – Mauna Kea (Hawaii, skaičiuojant nuo pagrindo vandenyne iki viršūnės 10 203 m).

Muziejuje pasijuto tarsi kraičių skrynioje

Balzeko lietuvių kultūros muziejuje apsilankę ekspedicijos dalyviai susitiko su muziejaus Genealogijos skyriaus vadove Karile Vaitkute. Ji surengė trumpą ekskursiją po muziejų, pristatydama pagrindines jo ekspozicijas. Svečius atlydėjo Čikagoje gyvenantis JAV lietuvių istorijos tyrinėtojas, dokumentinių filmų kūrėjas Ar-

vydas Reneckis. Jis ekspedicijos dalyviams pasakojo apie Amerikos lietuvių istoriją, šioms bežiūrint neseniai Balzeco lietuvių kultūros muziejuje atidarytą parodą „For Freedom.“

Ekspedicijos „Brydė per pasaulį 2018“ dalyvė Miglė Greičiuvienė, Lietuvos nacionalinės televizijos ir radijo archyvų vadovė sakė, kad muziejuje pasijuto tarsi sugrįžusi į tėvų ir senelių praeitį: „Man muziejus pasirodė kaip močiutės skrynja: sustojęs laikas. Ekspozicijos senoviškos, bet jos ir kvepia ta senove, sustojusiu laiku. Visame pasaulyje muziejų ekspozicijos labai modernėja, tačiau tuo pačiu jos tarpusavyje vienodėja, nes ta globalizacija paliečia visus ir tuomet tarsi nebega-li atrasti nieko naujo. Čia, Balzeco lietuvių kultūros muziejuje dar po 10 metų bus tikras senovinių daiktų lobynas – kito stiliaus ir kitokios formos. Čia galėsi pajusti tikros senovinės drobės, medžio kvapą. Žmonės, kurie išvažiavo iš Lietuvos prieš daugelį metų,

jie ir kalba kitaip, jie yra išlaikę nemažai senovinių žodžių. Žinau, kad į Ameriką atvažiuoja žmonių iš Lietuvos, kurie padeda susisteminti išeivijos archyvus, ateina ir čia gyvenančių savanorių. Lietuva labai mielai priimtų daugelį archyvuose esančių dalykų, tačiau ta istorija yra sukaupta čia.“

Svečiai redakcijoje perskaitė K. Bradūno eilėraštį

„Draugo“ redakciją ekspedicijos dalyviai aplankė neatsitiktinai: čia J. Bradūnas beveik dvidešimt metų redagavo laikraščio kultūrinius puslapius. K. Pakštas taip pat ne vienerius metus buvo susijęs su „Draugu“, o 1924–1925 metais dirbo laikraščio vyriausiuoju redaktoriumi. Svečiams buvo surengta nedidelė ekskursija po redakciją. Jiems buvo įdomu pamatyti senąsias spaustuvės patalpas, išgirsti trumpą „Draugo“ leidybos istoriją.

„Ekspedicijos pavadinime minima brydė, tai K. Bradūno poetinė išraiška, kurią pasitelkdami leisimės aplink pasaulį, ieškodami mūsų tautiečių brydžių Jungtinėse Amerikos Valstijose (Čikagoje, Los Angeles, Hawaii ir Japonijoje)“, – sako ekspedicijos dalyviai. Svečiai atvežė dovaną iš Vilniaus – K. Bradūno dukros Elenos Bradūnaitės-Aglinskienės ranka užrašytą ir „Draugo“ bibliotekai skirtą jos tėvo poezijos knygelę.

Kūrybingų keliautojų improvizacija redakcijoje ant laiptų – K. Bradūno eilių skaitymas iš šios knygelės. Eilėraštis nuskambėjo ant tų laiptų į antrąjį aukštą, kuriais daugelį metų į darbą lipdavo poetas. Svečiai iš Lietuvos Čikagoje aplankė Šv. Kazimiero kapines, o vakare, prieš išsirengdami į tolimesnę savo kelionę, užsuko į Lituanistikos tyrimo ir studijų centrą ir susipažino su ten saugomu K. Pakšto archyvu.

K. Bradūno poezija skaitoma ant laiptų – tarsi paties poeto dvasia būtų trumpam sugrįžusi.

Švęsdami laisvę dėkojame Amerikai

Atkelta iš 1 psl.

1940 m. liepos 23 d. paskelbtoje tuometinio JAV valstybės sekretoriaus Sumner Welles vardu pavadintoje deklaracijoje JAV pasmerkė Sovietų Sąjungos įvykdytą Baltijos šalių aneksiją. Šis pareiškimas tapo JAV penkis dešimtmečius vykdytos Baltijos šalių okupacijos nepripažinimo politikos pradžia.

Sumner Welles deklaracijos projektą parengė Loy Henderson, tuometinis JAV Valstybės departamento Europos reikalų biuro Rytų Europos skyriaus vedėjas.

Savo prisiminimuose Loy Henderson teigė, kad deklaraciją patvirtino tuometinis JAV prezidentas Franklin Roosevelt.

Vilniuje liepos 19 d. taip pat buvo paminėtos Sumner Welles deklaracijos metinės. Toks minėjimas Lietuvos sostinėje organizuojamas jau ketvirtus metus iš eilės. Renginys „Vašingtono aikštė: kartu tikime laisve. Ačiū, Amerika!“ organizuojamas skvere, esančiame tarp Baltojo tilto ir Lukiškių aikštės. Šis skveras buvo pavadintas Vašingtono aikšte 1996 m., JAV valstybės sekretorės Madeleine Albright vizito Lietuvoje proga. (Apie tai rašyta „Drauge“ liepos 24 dieną).

Sumner Welles antkapis pasipuošė dėkingumo puokštėmis.

LR ambasados Washingtone info it nuotr.

„Draugo“ redakcijoje K. Bradūno atminimas gyvas.

Jono Kuprio nuotr.

DRAUGAS

(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday
and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.
Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00

[Kanadą – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)

] Lietuvą paprastu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Internetinė prenumerata – metams \$99.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

[Kanadą – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)

] Lietuvą – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiunčiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.
Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija –
skelbimai@draugas.org., administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,
audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –
Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius –
Jonas Kuprys

Korektorė –
Dalia Sokienė

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.

Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

Jie Ten visi guli taikoje, – taip tikime. Jau beveik visi tų žiaurių pokario laikų herojai ir antiherojai yra Ten. Herojai – vieni žuvo miške, mirė lageriuose, Sibiro tremtyje, kiti buvo išduoti ar mirė kaip nors baisiau – netgi patys tapę išdavikais. Likę gyvi kai kurie mirė nesulaukę laisvos Lietuvos. Buvo ir laimingųjų – kurie sulaukė. O tie antiherojai – tarnavę okupacinei sistemai, – apie juos mes mažiausiai žinome. Jie nesireklamuoja, apie juos šiandien žiniasklaida nerašo, nefotografuoja ir nefilmuoja, jie tyliai sau tūno, jeigu vienas kitas dar yra gyvas, pyksta ant viso pasaulio ir keikia. Jiems – sunkūs laikai. Vieno jų istoriją, kaip bebūtų keista, man papasakojo kryžius, kurį pravažiuoju pakelyje į savo artimųjų kapus.

Dievo teismas

Su tuo, kuriam gretimo kaimo viename kieme pastatytas kryžius, pasirodo, kažkada mokiausi vienoje mokykloje, tik jis buvo vyresnėje klasėje. Tuo metu niekas nekalbėjo, todėl ir aš nežinojau, kad vaikino tėvą nušovė partizanai. Apie tai sužinojau tik dabar, kai prieš keletą metų rinkau medžiagą apie savo krašto partizanus. KGB archyvinė medžiaga rodo, kad partizanai sustabdė kelyje važiuojančius du vyrus ir paprašė parodyti dokumentus. Kadangi partizanai buvo su lietuviškomis uniformomis, vienas iš važiavusių pamanė, kad tai okupantų tarnai sribai, ir vietoj dokumento pasididžiudamas parodė komunistų partijos nario bilietą. Partizanai, pasivedę jį į nuošalę, nušovė. Sūnus liko dar mažametis. Jo gyvenimo nesekiau, apie jį sužinojau irgi tik dabar, kai atkreipiau dėmesį į kryžių. Mat šalia tos sodybos gyvena mano pusbrolis, jis ir papasakojo šio kryžiaus istoriją.

Pasirodo, ši sodyba buvo kaip tik to nušautojo komunisto. Šiais laikais išėjęs į pensiją joje gyveno jo sūnus, taip pat pasukęs tėvo pėdomis – buvęs komunistas, KGB pareigūnas. Jis būdamas girtas savo kaimynui didžiudamasis pasakodavo apie savo gyvenimą. Girdavosi, kad buvo garsus Šiauliuose – KGB majoras, prieš kurį kepures nusiimdavo visi šiauliečiai. Turėjo žmoną, kuri kažkada esą buvo gražiausia Šiaulių mergina. Viename šauniausių miesto restoranų jis turėjo savo staliuką, prie kurio atveždavo pietauti savo žmoną, o papietavęs nieko nemokėdavo. Kaip ir nuėjęs į prekių bazę – imdavo daiktus, kurie jam būdavo reikalingi, ir taip pat išeidamas nemokėdavęs. Kai veždavęs savo damą į turgų, iš šono jo mašiną lydėdavo du milicininkai ant motociklų. Jeigu iš priekio važiuojantys vairuotojai pasielgdavo nepagarbiai ir nepasitraukdavo į nuošalę, būdavo baudžiami už eismo taisyklių pažeidimą.

Kaip ir dera idėjiniam komunistui, kai Lietuva atgavo nepriklausomybę, KGB majoras atsisakė pereiti į Lietuvos saugumą. Buvo piktas ir ant Landsbergio, ir ant Brazausko. Pirmasis – kad sugriovė Sovietų Sąjungą. Antrasis – kad panaikino KGB. (Įdomiai tuomet klostėsi įvykiai – ne ant vieno Lietuvos nepriklausomybės pasiekimų dokumento yra Brazausko parašas, nors pats jis to nesiekė, tiesiog taip atsitiko, kad nepriklausomybinių inspiruoti įvykiai įvykdavo prie Brazausko. Kad ir sovietų armijos išvedimas iš Lietuvos ar KGB struktūros panaikinimas.)

Galų gale buvusį KGB majorą ištiko paralyžius, ir jis likusius septynerius metus savo gyvenimo judėjo invalido vežimėlyje. Mano pusbrolis buvusiai gražiausiai Šiaulių damai ėmęs sakyti, kad majorą „pakorojo“ Dievas ir kad jis turįs atgailauti. Štai tada majoro tėvų sodyboje, į kurią jis persikėlė gyventi išėjęs į pensiją, išdygo kryžius. Ar kryžiaus ženklas padeda majorui Ten, Anapus, nesužinosime, bet šia pus – tai nelabai, nes gražioji žmona po vyro mirties ilgai nesisielojė – kaip mat susirado partnerių ir toliau sau spalvingai gyvena.

Žmonės tiki, kad už piktadariystes Dievas teisia. Gal ir majorą Dievas nuteisė. Matyt, tuo tikėjo ir pats majoras, jeigu dar gyvas būdamas atgailai pasistatė kryžių.

Apie Dievo teismą esama ir daugiau istorijų. Kažkada, dar sovietiniais laikais, lankiau savo kurso draugę dzūkė, kuri buvo grįžusi mokytojauti į gimtinę, nuošalų Dzūkijos bažnytkaimį. Ji augino du sūnelius, kurių vienas buvo silpnaproitis. Kai trumpam likome vienos dvi su vaikelio aukle, vie-

Istorijos akmuo

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

tine senute dzūkė, ji išsitarė, kad nesveikas gimęs vaikelis esanti Dievo bausmė už senelio – mano mokslo draugės tėvo – nuodėmes. Jis po karo buvęs sovietų pareigūnas – apylinkės pirmininkas ir išdavinėjęs savo žemiečius partizanus bei jų rėmėjus NKVD-istams. Dėl to partizanų buvo nušautas.

...Iš lūpų į lūpas eina pasakojimas, kaip Dievas baudė Kryžių kalno niokotojus, kai po 1961-ųjų kalnas buvo sunaikintas – nušluotas buldožeriais, mediniai kryžiai sudeginti, metaliniai – nuvežti į metalo laužą, akmeniniai ir betoniniai – užkasti. Žmonės kalba, kad traktorininkas, kuris pakluso įsakymui nuvalyti Kryžių kalną buldožeriu, žuvo nuo to kalno nusiritęs su tuo pačiu buldožeriu; inžinierius, vadovavęs niokojimui, netrukus žuvo automobilio katastrofoje, taip žuvęs ir pastarojo sūnus. Ir kiti niokotojai patyrę baisių nelaimių.

Partizano sūnus

Kai važiuoju pro KGB majoro sodybą, kažkokiais atminties vingiais iškyla kita istorija apie tėvą ir sūnų. Visai nepanaši į anksčiau pasakotą...

Gedulo ir Vilties dieną su vyru Algirdu lankėme Klovainių (Pakruojo r.) miestelio kapines, kur palaidotas jo kurso draugas Algimantas ir abu tėvai Razgaičiai. Tai kapas tų, kurie nesusitaikė su okupacija, todėl labai anksti atgulė po akmeniu. Apie juos žinios negausios, – kiek Algirdas anais laikais spėjo iš nuotrupų sužinoti apie Razgaičių gyvenimą. Tėvas Alfonsas Razgaitis buvo partizanas. Kur partizanas, liko neaišku. Nuslopinus ginkluotą pasipriešinimą jis liko gyvas ir pasitraukė iš savo gimtųjų vietų, apsigyveno netoli Klovainių, nuošalioje vietoje, kad nekristų į akis sovietų agentams. Į dienos švie-

są teko išlįsti užklupus ligai, kai sušlubavo širdis. Žmona išvežė vyrą į Rusiją, į Leningradą, kur per pažįstamus susirado gydytoją. Paguldytas ant operacinio stalo neatsibudo. Žmona ir sūnus buvo įsitikinę, kad tėvą sovietų saugumas vis dėlto susekė ir jį taip sudorojo. Tai įvyko 1969 m. Taip sako antkapio įrašas.

Tuo metu sūnus Algimantas baigė vidurinę mokyklą ir išvyko istorijos studijuoti į Vilniaus universitetą. Buvo drąsus ir atviras – kalbėjo tai, ką galvojo, o galvojo – kaip tėvas. Daiktus vadino tikraisiais vardais – okupaciją ir vadino okupacija, rusus – okupantais. Draugai, net dėstytojai perspėdavo jį pasisaugoti. Nepaklausė, ir vieną dieną buvo pakištas po traukinio ratais. Ir tai įvyko praėjus metams po to, kai ant operacinio stalo mirė jo tėvas.

Mano vyras Algirdas prisimena, kad po draugo mirties jį iškviatė į saugumą neva apklausti dėl įvykio, nes jie su Algimantu kartu nuomojosi kambarį, o iš tiesų įpiršti mintį, kad jo draugas buvo girtas ir pats iškrito iš traukinio. Ir ne tik Algirdas, visi, kurie Algimantą pažinojo, tyliai sau buvo nusprendę – jis buvo nutildytas, nes buvo per daug atviras. Kad jis galėjo būti girtas, negalėjo būti net kalbos, nes Algirdas pats jį išlydėjo į stotį. Iš traukinio buvo išstumtas už Vilniaus pavažiavus keliolika kilometrų, Paneriuose.

Tuo metu sovietai savo priešų jau nebešaudė. 1970-aisiais žudė kitaip. Tais pat metais to paties Vilniaus universiteto profesorius, kalbininkas Jonas Kazlauskas buvo pakištas po ledu. Kadangi profesorius vieno JAV universiteto buvo pakviestas pusmečiui skaityti paskaitų, saugumas nesugalvojo kito būdo jam sutrukdyti, todėl nužudė.

Razgaičių kapelį radome jau nebelankomą – apžėlusį aukšta žole, nes po tuo akmeniu, kurį savo sūnui ir vyrui pastatė Razgaitienė – jau visa šeima, o giminių šiame krašte jie neturėjo. Liko tik įrašas akmenyje.

Taigi dabar visi Ten jie lygūs – ir KGB majoras, ir Razgaičiai, ir visi kiti Lietuvos istorijos herojai ir antiherojai. Istorijos akmuo visus sulygina.

Lietuvos pozicija: ES turėtų likti tik vasaros laikas

Gedimino Savickio nuotr.

Vyriausybė trečiadienio pasitarime pritarė parengtai Lietuvos pozicijai Europos Komisijos (EK) viešosiose konsultacijose dėl vasaros laiko sustarimų. Pagal Lietuvą, ES turėtų likti tik vasaros laikas.

Susisiekimo ministerijos suformuota Lietuvos pozicija, kuriai pritarė Vyriausybė, pateikiama atsakant į EK klausimą. Šiuos klausimynus gavo visos ES šalys narės.

Į klausimą, kokia bendra patirtis paskutinį kovo sekmadienį žiemos laiką keičiant ir vasaros laiką ir paskutinį spalio sekmadienį vasaros laiką keičiant į žiemos laiką, Lietuvos pozicijoje nurodoma, kad patirtis – neigiama. Pasirinkimo priežastimis nurodoma žmonių sveikata ir žemės ūkis.

Klausimo svarbumas Lietuvos parengtuose atsakymuose įvertintas 9 balais iki 10-ies.

Lietuva ES siūlo panaikinti laiko keitimą ir įvesti nuolatinį vasaros laiką (laikrodžiai

sukami viena valanda į priekį, palyginti su žiemos laiku).

Tokiam pakeitimui turėtų pritarti dauguma ES šalių narių. Kol kas garsiai apie norą nebesukinėti laiko yra pasisakiusios Lietuva, Suomija, Estija ir Austrija. Viešosios konsultacijos, prasidėjusios liepos 4 d., tęsis iki rugpjūčio 16 dienos. Siekiant, kad mūsų piliečių balsas būtų išgirstas, nevyriausybinių organizacijos ir visi suinteresuoti asmenys kviečiami aktyviai dalyvauti šioje viešojoje konsultacijoje.

„EK pabrėžia, kad Bendrijoje turi būti bendros taisyklės, kad funkcionuotų vidaus rinka. Tačiau tos taisyklės gali būti tik arba išlaikant dabartinę sistemą, arba ją visiškai panaikinant“, – paskelbus apie konsultacijas teigė Vyriausybės kanclerio pirmasis pavaduotojas Deividas Matulionis.

Komisija taip pat pabrėžia, kad antroji alternatyva – vasaros laiko panaikinimas – įmanoma, jei už tai pasisakys aiški dauguma ES valstybių narių.

ELTA

Lietuvos šaulių sąjunga išeivijoje (LŠSI)

VARDANTOS LIETUVOS

Išeivijos šauliai ir Lietuvos šaulių sąjunga

STASYS IGNATAVIČIUS

1989 m. vasarą Lietuvoje viešėjęs Lietuvos šaulių sąjungos tremtyje (LŠST) (dabar Lietuvos šaulių sąjungos išeivijoje (LŠSI) J. Daumanto šaulių kuopos Los Angeles pirmininkas Kazys Karuža sužinojo įsisteigusios Lietuvos šaulių sąjungos (LŠS) atkūrimo iniciatyvinės grupės steigėjų kontaktus ir grįžęs į JAV juos perdavė tuometiniam LŠST centro valdybos pirmininkui Mykolui Abariui bei vicepirmininkui Juozui Šiaučiuoliui.

Jau rugpjūčio mėnesį iniciatyvinės atkūrėjų grupės pirmininkas Romas Zykus ir atsakingasis sekretorius Stasys Ignatavičius gavo minėtų LŠST vadovų sveikinimo laiškus su nuoširdžiais lankymais atsikuriantiems Lietuvos šauliams. Žinia apie Lietuvoje atgimstančią Šaulių sąjungą greitai pasklido po visus LŠST padalinius JAV, Kanadoje, Australijoje ir Anglijoje. LŠS Laikinosios tarybos narių adresais plūstelėjo dešimtys LŠST padalinių pirmininkų sveikinimo laiškų. Išeivijos šauliai, žinodami, kokiomis sunkiomis sąlygomis (dar okupuotoje Lietuvoje) vyksta organizacijos atkūrimo procesas ir su kokiais sunkumais tenka organizacijos atkūrėjams susidurti vykdant šaulišką veiklą ir šauliškumo idėjas propaguojant Lietuvoje, vieni pirmųjų ištiesė pagalbos ranką, ir Lietuvos šauliams ėmė plaukti finansinė parama veiklai plėsti. Norėčiau paminėti pirmuosius Išeivijos šaulius – aukotojus ir LŠST padalinius, kurie tuomet mums padėjo atlaikyti tą sunkmetį ir sustiprinti atkuriamos organizacijos branduolį bei vykdyti veiklą: Mykolas Abarius, Juozas Šiaučiuolis, prof. Vaidievis Andrius Mantautas (V. Putvinskio vaikaitis), Karolis Milkovaitis, Balys Savickas, Edmundas Vengianskas, Alfonsas Paukštė, Vincas Tamošiūnas, Juozas Mikulis, Justinas Šidlauskas, Antanas Gudonis, Kazys Karuža, Augustas Mylė, Povilas Kanopa, Juozas Zavys, Kunigunda Kodatienė, Stasys Lipčius, Albinas Miškinis, Vytautas Pečiulis, Stasys Jokubaitis, Eduardas Milkus, Stefanija Gofensienė, Bronius Valiukėnas, Juozas Kinčius, Juozas Bagdžius, Kęstutis Miklas, Algirdas Zenkus, Viktoras Šukevičius, Sigitas Astrauskas, Vytautas Jokubaitis, Matas Baukys, Jonas Šostakas, Regina Juškaitė-Švobienė, Stasys Augonis ir kiti, su savo išeivijos dalinių šauliais padėję Lietuvos šauliams organizacijos atkūrimo laikotarpiu.

JAV ir Lietuvos šaulių draugystei – beveik 100 metų

Reikėtų paminėti, kad JAV lietuviai Lietuvos šaulius dosniai rėmė ir Pirmojoje Lietuvos Respublikoje. 1919 m. spalio 1 d. LŠS Centro valdybos finansinės komisijos posėdyje Honorata Ivanauskienė buvo įgaliota susitikti su JAV lietuvių atstovu Jonu Žiliumi ir aptarti galimybes užjūryje gyvenantiems lietuviams finansiskai paremti Šaulių sąjungą. Jau spalio pabaigoje dr. Jonas Šliūpas įteikė Vladui Putvinskiui vieno tūkstančio dolerių čekį nuo JAV lietuvių. Ypač dosnūs Šaulių sąjungai buvo 1920 m. Lietuvos misijos JAV (Lithuanian Mission to U.S.A.) narys Jonas Žilius kelis kartus Šaulių sąjungai įteikė čekius su 100 000, 200 000 ir net 500 000 auksinų, kas labai padėjo Lietuvos šauliams Nepriklausomybės kovose, valstybės gynimo procese.

Glaudžiai bendradarbiaudama su JAV lietuvių šaulių sąjunga stengėsi tuos santykius padaryti dar glaudesnius ir juos sutvirtinti organizaciniais saitais. 1921 m. vasario 23 d. J. Žiliaus ir mjr. Povilo Žadeikio (buvo minėtos Lietuvos misijos atstovas) iniciatyva buvo įsteigta „Tėvynės sargų“ kuopa ir metų pabaigoje tokių kuopų JAV buvo ne mažiau kaip 37 (tik minima istoriniuose dokumentuose). „Sargus“ būtų galima vadinti amerikietiškais lietuvių šauliais. LŠS Centro valdyba, atsižvelgdama į „Tėvynės sargų“ kuopų steigimąsi, 1921 m. liepos mėn. išleido „Instrukciją lietuviams Amerikoje tverti šaulių būrius“. Šioje instrukcijoje buvo nu-

LŠSI šauliai Partizanų dienos paminėjimui skirtame žygyje.

statyta tiksli priklausomybė: lietuvių kolonijose turėjo būti būriai, kuriems vadovautų valdyba, o visi Jungtinėse Valstijose esantys būriai sudarytų vieną skyrių (rinktinę) ir jis priklausytų LŠS Centro valdybai. Šioje instrukcijoje randama ir tai, kad „Amerikos lietuvių skyrius“ turėjo LŠS Centro valdybai „į Lietuvą siųsti ne mažiau kaip 80% savo pajamų“.

A. Žmuidzinavičiaus kelionė per Atlantą

Dar labiau Šaulių sąjungos ir JAV lietuvių bendradarbiavimą sustiprino vienas iš Šaulių sąjungos įkūrėjų, centro valdybos narys Antanas Žmuidzinavičius, kuris 1922–1923 m. su gausiomis Šaulių sąjungos dovanomis (knygomis „Idėja ir darbas“,

už Atlanto dirbo išsijuosęs. Beveik visų tuo metu JAV leidžiamų lietuviškų laikraščių redakcijos palankiai sutiko Šaulių sąjungos atstovą. „Darbininke“, „Drauge“, „Garse“, „Vienybėje“, „Sandraugoje“ pasirodė daugybė informacinių straipsnių apie Lietuvos šaulių sąjungą ir jos veiklą, vaidmenį Nepriklausomybės kovose. Tik kraštutinių kairiųjų laikraščių redakcijų durys A. Žmuidzinavičiui neatsidarė. Viešėdamas JAV A. Žmuidzinavičius palaikė glaudžius ryšius su Kunigų vienybės Amerikoje draugija, kurios dėka pavyko pakeisti daugelio apie Lietuvos šaulių organizaciją anksčiau neigiamai atsiliepusių nuomonę. Jis palaikė gerus santykius ir su amerikiečiais. Ypač svarbią misiją LŠS įgaliotinis atliko 1922 m. liepos 20 d., kuomet nuo Šaulių sąjungos padėjo vainiką prie amerikiečių karininko S. J. Harris paminklo (Amerikos lietuvių aukomis pastatyto) Arlingtono kapinėse. Leitenantas Samuel J. Harris 1919 m. savanoriu stojo tarnauti į Lietuvos kariuomenę ir 1920 m. vasario 23 d. žuvo bolševikuojantiems kareiviams surengus maištą. Po paminklo atidengimo lietuvių delegacija su A. Žmuidzinavičiumi susitiko su prezidentu Warren G. Harding ir kalbėjo dėl Lietuvos pripažinimo visateise valstybe. Netrukus JAV pripažino Lietuvos Respubliką *de jure*.

Kaip Šaulių sąjungos atstovas Antanas Žmuidzinavičius už Atlanto išbuvo iki 1923 m. pabaigos. LŠS Centro valdybai jis pateikė ir išsamią ataskaitą apie JAV lietuvių ir „Lietuvos liuositybės sargų“ veiklą. Pagal to meto statistinius duomenis, 1919–1924 m. Amerikos lietuviai šaulių sąjungai paaukojo 170 tūkst. dolerių, kas tais laikais sudarė per 1 milijoną litų. Dauguma šių lėšų buvo skirta ginklams įsigyti. Atskirais atvejais buvo aukota ir šaulių būriams, pvz., Perlojos, Kauno, Marijampolės ir kitiems. Buvo gautos ir tikslinės aukos – vėliavoms, uniformoms ir kitoms reikmėms. 1925 m. LŠS Centro valdyba į JAV pasiuntė savo antrąjį įgaliotinį – Stasį Kaičiūškį. Jis taip pat grįžo į Lietuvą su solidžia finansine parama Šaulių sąjungai.

Už paramą ir pagalbą – dovana iš Lietuvos

Nereikia galvoti, kad Lietuvos šaulių sąjungos santykiai su JAV lietuvių buvo grindžiami vien finansiniais reikalais. Nemažai Amerikos lietuvių jau buvo neatsiejama šaulių organizacijos dalis. Vykstant kovoms su lenkais Amerikos lietuvių bendrovė, skatindama šaulius šiose kovose, pasiuntė savo tarnautoją M. Popikaitę, kuri 1920 m. spalio 2 d. atvyko į Alytų esantį šaulių lauko štabą. Reikėtų paminėti, kad tiesioginis M. Popikaitės viršininkas, Amerikos lietuvių bendrovės prezidentas Jonas Ro-

LŠSI šauliai prie S. Dariaus ir S. Girėno paminklo 85-ųjų skrydžio metinių paminėjime.

„Lietuvos šaulių žodis broliams amerikiečiams“, „Šaulių vadovas“, šaulių ženkliais ir raiščiais bei kt.) lankėsi JAV ir aplankė daugelį „Tėvynės sargų“ kuopų. Beje, šauliški ženkliai buvo skirti tik Amerikos lietuviams, ir jie buvo parduoti po vieną dolerį.

Šaulių sąjungos įgaliotinis A. Žmuidzinavičius

Lietuvos šaulių sąjunga.

LŠS archyvo nuotr.

manas Šaulių sąjungai rašė: „...Kadangi jos darbas bus Tėvynės labui, tai mes jos algą mokėsime, kol ji darbuosis fronte”. Vykstant kovos veiksams netrukus į Alytų atvyko JAV lietuviai Antanas Ivaškevičius, Andrius Martus (abu dalyvavo ir Klaipėdos atvadavimo sukilime. Andrius Martus sukilimo metu peršalo, susirgo ir nuo ligos komplikacijų mirė. A. Ivaškevičių Bostone 1936 m. pasiekė Šaulių žvaigždės ordinas „Už dalyvavimą atkovojo Klaipėdą“) ir kiti Amerikos tautiečiai, tarp kurių buvo ir garsusis mūsų tautos didvyris Steponas Darius. Tuo metu į „Trimitą“ darbą įsijungė K. Širvydis ir žurnalistas Kazys Karpius-Karpavičius. JAV lietuvių parama Lietuvos šaulius pasiekdavo ir vėliau.

Už Amerikos lietuvių suteiktą paramą ir finansines aukas Šaulių sąjunga nelikdavo neatsidėkojusi. 1922 m. gegužės 4 d. LŠS Centro valdyba apie eilinę finansinę paramą paskelbė: „Amerikiečių aukos Lietuvos šauliams bus įrašytos aukso raidėmis į Lietuvos valstybės istorijos lapus”. 1927 m. į JAV buvo išsiųsta 3 tūkstančiai vnt. Aleksandro Marcinkevičiaus (nuo 1939 m. – Mantautas) suredaguoto leidinio „Neužmiršk Lietuvos”. Tą meniškai išleistą knygą Šaulių sąjunga skyrė Amerikos lietuviams kaip dovaną.

Lietuvoje – laukiami ir globojami

Lietuvos šauliai, tuometinės vyriausybės įgalioti, kasmet organizuodavo iškilmingą Amerikos lietuvių sutikimą. Šauliai atvykusiems tautiečiams ne tik ruošdavo edukacines programas ir įvairias išvykas po gražiausias Lietuvos vietas, bet parūpindavo nakvynę ir maitinimą. Šį darbą vykdė Šaulių sąjungos Tautinio auklėjimo ir propagandos skyrius. 1930 m. vien tik išeivijos tautiečių reikalams buvo įsteigtas specialusis informacijos biuras, kuriame pastoviai būdavo šauliai ir šaulės. Vėliau JAV ir kitose valstybėse gyvenančių lietuvių sutikimu ėmė rūpintis Draugija užsienio lietuviams remti ir Pasaulio lietuvių sąjunga, tačiau didžiausią dėmesį ir vaišingumą rodė šauliai. Taip pat reikėtų paminėti, kad Amerikos tautiečiai po tokių apsilankymų Lietuvoje visą tą

įspūdį ir šaulių globą perduodavo kitiems išeiviams. Kaip pavyzdį galima paminėti Motiejaus Vilkišiaus (iš Lawrens) 1937 m. rašytą laišką Šaulių sąjungos štabui, kuriame jis rašė: „...amerikiečiai šaulius myli... Atsiųskite gerą patriotą ir atvežkite gerų knygų, o šauliai gausite dolerių...”

1938 m. Tautinės olimpiados metu Šaulių sąjunga atskirai priėmė ir globoję JAV sportininkus ir lietuvių chorą „Pirmyn” (meno vadovas Kazys Steponavičius). „Trimite” buvo rašoma: „Svečius ir viešnius nepaprastu širdingumu apsupo Šaulių sąjungos vadas plk. Pranas Saladžius ir Sąjungos pareigūnai. Tuo sąžiningai buvo vykdoma garbinga lietuviška Sąjungos tradicija”. Reikėtų paminėti, kad tuo metu (liepos mėn.) JAV lietuviai parėmė ir Lietuvos kariuomenę – suaukojo apie 6 tūkst. litų ir įteikė 49 šautuvus. Nebuvo pamiršti senieji JAV lietuvių bėičiuliai – šauliai. Jiems tautiečiai (Brooklyno Dariaus ir Girėno aeroklubo nariai) nupirko „Piper” firmos lėktuvą „Taylor Cub”, kurį iš Klaipėdos (iki Klaipėdos lėktuvas buvo atplukdytas laivu) į Kauną atskraidino minėto aeroklubo lakūnas Paulius Šaltenis ir šaulių aviacijos būrio vadas vyr. lt. Antanas Krasnickas (Audronis, vėliau kapitonas). Šis lėktuvas vėliau buvo pakrikštytas „Sakalo” vardu. Dr. Jono Matuso „Šaulių sąjungos istorijoje” rašoma: „Tokia brangė (dar brangesnė, kad moderni) dovana sudarė džiaugsmingą nuotaiką visoje Šaulių sąjungoje. Lėktuvą priėmė josios vadas plk. Saladžius. Reiškiant dėkingumą ir pagarbą, Pauliui Šalteniui ir Bruklino aeroklubo sekretoriui Antanui Aleknai įteikta Šaulių Žvaigždė. Šalteniui 1938 m. rugpjūčio 12 d. prisegė patsai kariuomenės štabo viršininkas, brigados generolas Černius”.

Laikai keičiasi, bet ryšiai vis stiprėja

Grįžkime į Šaulių sąjungos atkūrimo laikotarpį. Jau minėjau, kad pirmieji Lietuvoje atkuriamos organizacijos veiklą savo aukomis parėmė LŠSI centro valdyba, šaulių padaliniai ir šauliai. Ir tai buvo labai efektyvi parama, juolab, kad šaulių organizacijos atkūrimas, pasak kai kurių Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio veikėjų, buvo sku-

botas. Dar buvo bijoma Maskvos reakcijos į militarinės, garbingą istoriją Nepriklausomybės kovose turinčios organizacijos atkūrimą. Buvo bijoma ir sovietinio KGB veiksmų. Tačiau atkūrimas įvyko, ir tai jau įrašyta į organizacijos istoriją. Apie šį, organizacijos atkūrimo, laikotarpį galėtų prisiminti ir ilgametis Išeivijos šaulių vadas Mykolas Abarius, kuriam atvykus į LŠS atkuriamąją konferenciją (dokumentuose buvo rašoma, kad į Lietuvą atskrido aplankyti brolio kompozitoriaus Liongino Abariaus) nebuvo leista išvykti iš Vilniaus, bet jis tą draudimą pažeidė ir slapta atvažiavo į Kauną. Jau po 1990 m. kovo 11 d., kuomet Lietuvos Aukščiausioji Taryba (Atkuriamasis Seimas) paskelbė Nepriklausomos valstybės atstatymo Aktą, Išeivijos šauliams tapo lengvesnis įvažiavimas į Lietuvą. 1990–1992 m. sulaukdavome pavienių išeivijos brolių ir sesių apsilankymo Šaulių sąjungos būstinėje. Taip pat reikėtų paminėti, kuomet 1991 m. sausio mėn. Lietuvoje prasidėjo tragiški įvykiai ir šauliai stojo ginti Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos rūmų, gynėjus pasiekė Čikagos, Detroito, Los Angeles šaulių siuntos. 1992 m. liepos mėn. sulaukėme gausios (25 išeivijos šaulių iš Čikagos Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopos, Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės ir St. Peterburgo R. Kalantos šaulių kuopos) delegacijos, vadovaujamos LŠSI centro valdybos jūrų šaulių vadovo, LŠSI gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopos vado Edmundo Vengiansko. Išeivijos broliai ir sesės šauliai lankėsi LŠS štabe, aplankė Alytaus, Panevėžio, Šiaulių, Klaipėdos, Kretingos šaulių rinktines, pabuvojo Lietuvos kariuomenės daliniuose, Vilniuje pagerbė 1991 m. sausio 13 d. aukų memorialą ir kt. Reikėtų paminėti, kad visoms aplankytoms rinktinėms buvo paliktos išeivijos šaulių aukos. Tokios gausios išeivijos šaulių delegacijos (iš Čikagos, Detroito, St. Peterburgo, Los Angeles, Bostono) Lietuvoje lankėsi 1994 ir 1995 m. Reikėtų paminėti, kad 1994 m. drauge su St. Peterburgo R. Kalantos kuopos šauliais

atvyko šaulių Vlodo ir Anicetos Gedmintų sūnus, JAV „Žaliųjų berečių” mokyklos viršininkas plk. lt. Kęstutis Gedmintas. Visos šios delegacijos ir pavieniui atvykę išeivijos šauliai gausiai paremdavo Lietuvos šaulių veiklą.

1997 m. liepos 2 d. Lietuvos Respublikos Seimas priėmė Lietuvos Respublikos šaulių sąjungos įstatymą ir Lietuvos šaulių organizacija tapo finansuojama Vyriausybės, tačiau tai netrukdy ir netrukdo išeivijos šauliams savo aukomis toliau remti Lietuvos šaulių veiklą, padėti organizuoti jaunųjų šaulių stovyklas, remti žurnalo „Trimitas” leidybą. Vyresnio amžiaus išeivijos šauliai gerai atsimena, kai kasmet Čikagos Vytauto Didžiojo šaulių namuose buvo organizuojamos gegužinės „Trimitui” remti ir didžiausias šių gegužinių organizavimo rūpestis buvo a.a. brolių Vito ir Klemenso Stravinskų. Išeivijos šaulių paramos mes sulaukiame ir dabar (optiniai taikikliai, žiūronai, lazeriniai pistoletai ir kt.). Stengiamės ir mes, Lietuvos šauliai, kuo galėdami padėti išeivijos šauliams vystyti savo veiklą ir propaguoti šauliškumo idėjas tautiečiams už Lietuvos ribų. Tad norisi padėkoti Išeivijos šaulių vadui Juliui Rūteniiui Butkui, buvusiam Klaipėdos jūrų šaulių kuopos vadui, garbės šauliui Juozui Mikuliui, dabartiniam kuopos vadui Giedriui Bikulčiui, LŠSI Centro valdybos sekretorei Romai Bikulčienei, Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopos vadui Vytautui Jurevičiui, Baltijos jūrų šaulių kuopos vadei Reginai Butkus, LŠSI moterų vadovei Dalei Blekienei, Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės vadui Linui Marganavičiui, Švyturio jūrų šaulių kuopos vadui Linui Orentui, Toronto V. Pūtvio kuopos vadui Vytautui Pečiuliui ir jo žmonai Irenai, Detroito šauliams Jonui ir Rasai Šostakams, Algirdui ir Nijolei Plečkaičiams ir kitiems, kurie vienaip ar kitaip remia Lietuvos šaulių veiklą. Juk visų šaulių (tiek išeivijos, tiek Lietuvos) tikslas vienas – NEPRIKLAUSOMA LIETUVA!

Stasys Ignatavičius – LŠS V. Putvinskio-Pūtvio klubo prezidentas.

LŠSI centro valdybos atstovai ir grupė žygio dalyvių.

LŠSI vadas Julius R. Butkus (k.) ir jo pavaduotojas Giedrius Bikulčius Mindaugo karūnavimo dieną Navy Pier Čikagoje. LŠSI archyvo nuotr.

Kai susipina du pomėgiai

Pokalbis su Dariumi Liutiku jo knygos sutiktuvių Čikagoje išvakarėse

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Knygos autorius Darius Liutikas prie savo eksponatų.

Darius Liutikas 1977 m. lapkričio 10 d. gimė Šiauliuose. 2008 m. Vilniaus universitete apgynė doktoratą iš sociologijos srities. 2004 m. kartu su draugais įkūrė Lietuvos piligrimų bendriją, jai ir vadovauja. Bendrija išleido Dariaus monografiją „Piligrimystė. Vertybių ir tapatumo išraiškos kelionėse“. Monografijoje nagrinėjamas tradicinės religinės ir modernios sekuliarios piligrimystės ryšys su asmens vertybėmis ir jo tapatumu. Knygoje apibūrinama piligriminės kelionės samprata, analizuojamas piligrimystės ir turizmo ryšys, nagrinėjamos pagrindinės piligrimų vertybės, kelionės motyvai, vertybės kelionės metu. Knygoje tiriami dabartiniai ir istoriniai kelionių geografiniai tikslai (šventos ir gerbiamos vietos, vertybinių požiūriu artimi renginiai), jų formavimasis. Pristatomas piligriminių kelionių kultūrinis paveldas, nagrinėjama tautinio, kultūrinio ir sporto aistringumo tapatumo raiška kelionėse. Aptariama vertybinių kelionių asmeninė, socialinė ir ekonominė reikšmė, piligriminių kelionių perspektyvos. Piligrimystės klausimais Darius yra pakelbęs daugiau kaip 30 straipsnių.

1907 m. lordo Robert Baden-Powell įsteigtas skautų judėjimas greit paplito įvairiuose kraštuose. Beveik visos pasaulio šalys per daugiau kaip šimtą skautybės metų išleido pašto ženklų, skirtų skautų veiklai ar judėjimo jubiliejinėms datoms atminti.

Šiemet Lietuvos skautai švenčia garbingą savo organizacijos jubiliejų – šimtmetį. Ta proga idealistas, patriotas Darius Liutikas parengė išpūdingą, gausiai spalvotomis iliustracijomis papuoštą 415 puslapių albumą „Scouting in the Baltic Countries: A History in Philately“. Lietuvos Respublikos Nepriklausomybės atkūrimo šimtmečio šviesoje istorija kartojasi: privatūs asmenys dažnai atlieka tai, ko valstybė nesugeba – bent jau leidybinėje plotmėje. Tad susipažinkime su Dariumi Liutiku.

Aistra filatelijai ir skautiškas gyvenimo būdas!

Dariau, kas pirmiau užvaldė Tavo širdį – skautavimas ar filatelija?

Skautu tapau anksčiau, kuomet man buvo 15 metų, netrukus susidomėjau ir filatelija. Pradėjau kolekcionuoti skautų tematikos pašto ženklus. Šią teminę kolekciją nuolat pildau ir dabar. 2011 m. išleidau knygą „Skautai. Dievui, Tėvynei, Artimui! Skautybė pašto ženkluose“. Ši knyga buvo iliustruota daugiau kaip 1200 skautų tematikos pašto ženklų ir vokų iš daugiau kaip 240 pasaulio šalių ir regionų. Visi knygoje naudoti pašto ženklai buvo iš mano asmeninės kolekcijos. Nuo 2012 metų nuolat dalyvauju „EuroScout“ parodose. „EuroScout“ yra tarptautinė skautų tematikos pašto ženklų paroda, kas dvejus metus organizuojama skirtinguose Europos miestuose. Pirmoji „EuroScout“ paroda buvo surengta 1996 m. Vokietijoje. Parodoje pristatomos kolekcijos, mainomasi ar prekiaujama ne tik pašto ženklais, bet ir su skautybe susijusiais vokais, atvirukais, filateline literatūra, taip pat kita skautų atributika (stovyklų emblemonis, lazdomis, švilpukais, uniformų ženkliukais ir pan.). Da-

1948 m. iš Eichstatt, Vokietijos siųstas vokas su įvairiais dipukų stovyklų lipdžiais (įskaitant 20 pf. skautišką iš Detmoldo), adresuotas Lietuvos generaliniam konsului Čikagoje Petruui Daužvardžiui.

Eksponatai iš Dariaus Liutiko asmeninio rinkinio

Ilyvavau „EuroScout“ filatelinėse parodose Vokietijoje (2012), Danijoje (2014), Austrijoje (2016), Portugalijoje (2018). 2014 m. „EuroScout 2014“ parodoje Danijoje buvau apdovanotas pagrindiniu parodos Walter Grob apdovanojimu už filatelinę ekspoziciją „Lietuvos skautų judėjimo istorija“. 2018 m. parodoje Evaroje (Portugalija) buvo pristatyta mano naujai išleista knyga anglų kalba „Scouting in the Baltic Countries. A History in Philately“ (Vilnius, 2018) bei filatelinė ekspozicija „100 metų Lietuvos skautų judėjimui“, kurioje simboliškai eksponuota 100 parodinių Lietuvos skautų istorijos puslapių.

Abu pomėgiai ir toliau harmoningai valdo Tavo gyvenimą?

Aistra filatelijai persipina su skautų įkvėptu gyvenimo būdu. Pagrindiniai principai, kuriuos gyvenime pritaikiau iš skautybės, tai nuolatinis savęs tobulinimas, pareigingumas, atsakomybės jausmas, meilė artimui ir gamtai.

Kokį nupieštum šiuolaikinio Lietuvos skauto portretą? Ar jis skirtųsi pagal rajoną – pvz., Aukštaitijos, Suvalkijos, juolab Žemaitijos?

Skautų judėjimas keičiasi, prisitaiko prie šiuolaikinio gyvenimo bruožų. Tai ir internetas, ir kiti mobilūs komunikacijos įrenginiai. Tarptautiskumą, toleranciją ir atvirumą skatina globalizacija. Didelių skirtumų tarp atskirų Lietuvos regionų skautų nepastebiu, jie visi žingeidūs, siekiantys gyvenimo tikslų, mylintys gamtą ir keliones. Aš pats priklausau Žemaitijos skautų organizacijai, kuri iki šiol išlaikė savo tapatumą ir savo tradicijas.

Naujausia knyga – skautijos šimtmečiui pažymėti

Savo rankose turiu Lietuvių skautų brolijos 1967 m. JAV leistą leidinį „Skautų specialybės“. Jo 13 psl. pažymėti reikalavimai įgyjant filatelisto pažymėjimą. Kiek atsimenu, buvo madinga skautiškos uniformos rankovę puošti kuo daugiau specialybės ženklų. Šiais elektroninio pašto, „Facebook“ ir kitų socialinių medijų laikais, kai jauni-

Jubiliejinis 50 metų lietuvių skautų suvenyrinis vokas, siųstas čikagiečiui filatelistui Edmundui Jasiūnui 1968 metų lapkričio 1 dieną. Voką autografavo LSS įkūrėjas Petras Jurgėla.

Informacinis lankstinukas iš 1934 m. Latvijos III Tautinės skautų stovyklos Rygos pajūrio kurorte Asari.

mas turbūt net nėra matęs pašto ženklų ar voko, vargu bau ar tokia specialybė dar egzistuoja? O gal Lietuvos jaunimas kitoks ir dar renka pašto ženklus?

Mano knygų vienas iš tikslų ir yra paskatinti jaunuosius skautus susidomėti filatelija, pašto ženklais. Pašto ženklų kolekcionavimas padeda plėsti skautų akiratį, skatina domėtis geografija, istorija, menu. Toks pomėgis gali padėti atrasti ir naujų draugų. Šiais laikais internetas gelbsti siekiant įsigyti naujų pašto ženklų, vokų ar jais mainytis. Tikiu, kad galima suderinti šiuolaikinių technologijų naudojimą, skautiškas stovyklas ir žygius bei filateliją.

Ar Tavo albumas „Scouting in the Baltic Countries: A History in Philately“ skirtas daugiau skautams, negu kolekcininkams?

Mano naujausia knyga „Scouting in the Baltic Countries. A History in Philately“ yra skirta Lietuvos skautų judėjimo šimtmečiui pažymėti. Knygoje pristatoma Lietuvos, Latvijos ir Estijos skautų judėjimo istorija, pateikiama informacija apie pagrindines skautų ir skaučių stovyklas Tėvynėje ir iš-eivijoje. Knyga iliustruota daugiau kaip 1000 pašto ženklų, suvenyrinių lapelių, vokų, žyminių ženklų (reiktų pažymėti, kad skautiški suvenyriniai lipdžiai ar organizaciniai rinkliavos ženklai nėra valstybės paslaugoms apmokėti skirti žyminiai ženklai – R. M. L. pastaba), antspaudų ir atvirukų vaizdais. Knygos pabaigoje pridodamas iliustruotas filatelinis terminų žodynas. Visos knygoje naudojamos iliustracijos yra iš mano asmeninės kolekcijos. Ši knyga yra skirta tiek skautams, tiek kolekcininkams. Ją galima naudoti ir kaip katalogą siekiant surinkti Lietuvos, Latvijos ar Estijos pagrindinius skautų tematikos pašto ir žyminius ženklus, oficialius ir neoficialius proginis antspaudus. Skautams knyga primins jų istoriją, svarbiausias stovyklas.

Tai ne pirmoji Tavo knyga apie skautišką filateliją. Kuo ši kitokia?

Ši knyga yra antroji, skirta skautų tematikos filatelijai. Pirmoji, išleista 2012 m., buvo parašyta lietuvių kalba, joje daugiau įvairių visame pasaulyje išleistų pašto ženklų, taip pat pristatoma skautų ideologija ir principai, skautų veikla. Naujausia knyga didesnę dėmesį skiria būtent Lietuvos, Latvijos ir Estijos skautams. Albumo tipo knygoje daug iliustracijų sudaro pašto vokai, atvirukai. Iš viso aš esu parašęs keturias knygas. Dar dvi knygos skirtos piligrimystės reiškiniui. Monografijoje piligrimystė nagrinėjama kaip vertybių ir tapatumo raiškos instrumentas, o piligrimams skirtame vadove pristatomi 7 pagrindiniai piligriminiai keliai po Lietuvos šventąsias vietas.

Ar filatelija turi ateitį?

Organizuota filatelinė veikla išėivijoje yra mirštanti. Tvirtinama, jog tai – senųjų po-

mėgis. O kokia situacija Lietuvoje, ypač tarp Lietuvos skautų?

Šiais metais Lietuvos filatelistų sąjungos skautų ir skaučių tematikos filatelinis klubas, kuriam aš vadovauju, buvo priimtas į Tarptautinę skautų ir skaučių pašto ženklus kolekcionuojančių organizacijų federaciją. Tikimės, kad tai paskatins dar didesnę susidomėjimą filatelija, o ypač skautų tematikos filatelija

Ne visai sutikčiau, kad pomėgis yra mirštantis, kad aplinka nepalanki. Šiomet švenčiame Lietuvos skautų judėjimo šimtmetį, tad tinkamesnio meto pristatyti savo naujausią knygą rasti būtų sunku. Knygą palankiai sutiko ne tik Lietuvos, tačiau ir Latvijos bei Estijos skautai. Džiaugiuosi jų gautais atsiliepimais, kurie patvirtina, kad šis sunkus ir daug laiko pareikalavęs darbas buvo neveltui atliktas.

Albumas, beje, apima ne vien filateliją. Yra daug istorinių nuotraukų, atvirukų bei dokumentų, kurie tiesiogiai nesusiję su pašto ženklais...

Visos knygos iliustracijos yra susijusios su temine filatelija, kuri apima ne tik pašto ženklus ar vokus, proginius antspaudus, bet ir pašto atvirukus, žyminius ženklus, kitus filatelines produktus. Knygoje nėra nuotraukų, tačiau pateikiamos pačių skautų išleistų ar su jais susijusių spausdintų atvirukų reprodukcijos. Vienas iš įdomesnių knygoje eksponuojamų dokumentų taip pat susijęs su Lietuvos pašto istorija. Tai 1938 m. birželio 22 d. dokumentas, pasirašytas Lietuvos pašto valdybos direktoriaus V. Birutavičiaus ir administracijos referento Bereišos. Dokumentas skirtas Petrašiūnų pašto viršininkui p. Valaičiui. Dokumente informuojama, kad nuo liepos 7 iki 19 d. Aukštojoje Panemunėje vyks II Lietuvos skautų tautinė jubiliejinė stovykla, kurioje įsteigiama pašto ir telefono įstaiga. Šios įstaigos viršininku yra skiriamas Valaitis, kuris įpareigojamas pasirūpinti, kad įstaiga būtų laiku atidaryta ir uždaryta.

1938 m. Lietuvos II Tautinės skautų stovyklos A. Panemunėje vadovo viršelis.

Albumė nėra informacijos apie kitų tautybių, tarp jų – ir žydų, skautavusių Lietuvoje, vokiečių okupuotame Memelyje, lenkų Vilniaus krašte filatelinę medžiagą. Sąmoningas sprendimas apeiti tautines mažumas ar tiesiog informacijos stoka?

Knyga nėra mokslinė studija apie Lietuvos ar jos tautinių mažumų skautus. Knyga skirta visų Baltijos šalių skautų istorijai, jos pagrindiniams įvykiams. Svarbiausi istoriniai momentai iliustruoti tiems įvykiams skirta filateline medžiaga. Knygą sudaro 416 psl., jos formatas gana didelis, tad ją rengiant reikėjo kruopščiai atrinkti svarbiausius istorinius faktus, patikrinti kai kurias detales, datas ir visa tai iliustruoti turima filateline medžiaga.

Albumas pasirodė tik prieš porą mėnesių. Koks jo tiražas? Kaip sekasi platinti?

Knygos tiražas – 500 vienetų. Knyga platinama tiek tarp skautų, tiek tarp kolekcininkų. Knygą galima įsigyti ir pagrindinėse interneto parduotuvėse, pvz., „eBay“. Džiugu, kad dalį knygų mano vizito metu JAV galės įsigyti ir čia gyvenanti lietuvių bendruomenė.

Ar galime tikėtis ir tolimesnių tyrinėjimų šia tema? Tikrai tikiu, kad tai ne paskutinė mano knyga, skirta skautams ar filatelijai. „Draugo“ skaitytojams tikrai pristatysiu ir kitas ateityje planuojamas išleisti savo knygas.

Ačiū, Dariau, už malonų pokalbį. Gero kelio Tau į „Rako“ stovyklavietę, o paskui – į Čikagą!

Priminsime, jog Dariaus Liutiko knygos „Scouting in the Baltic Countries. A History in Philately“ sutiktuvės vyks rugpjūčio 10 d. 7:30 val. v. Tėviškės parapijoje, 5129 Wolf Road, Western Springs, IL 60558. Programoje – Dariaus Liutiko paskaita-diskusija, filatelijos paroda skautiška tema, vaišės. Galėsite įsigyti knygą, kurią autorius mielai pasirašys. Vakaronė vyks anglų kalba. Įėjimas nemokamas. Informacija tel. 708-622-9201. Vakaronę remia ASD, Korp! Vytis ir Filisterių skautų sąjūdžio Čikagos skyrius. Visi laukiami!

R. Narušienė: norėjau sudėti Amerikos lietuvių veiklos Lietuvai paveikslą

Parodos pristatyme galima buvo susipažinti ir su išėivijos leidiniais.

RIMANTĖ JAUGAITĖ

Liepos 11 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės rūmuose Vilniuje atidaryta JAV Lietuvių Bendruomenės (JAV LB) ir Valdovų rūmų komiteto paroda „JAV Lietuvių Bendruomenės indėlis į Lietuvos valstybingumą“. Ji sudaryta iš buvusios JAV Lietuvių Bendruomenės (1994–2000), Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos (2006–2009, 2009–2012) ir Tarybos prezidiumo (2015–2018) pirmininkės, Valdovų rūmų paramos komiteto pirmininkės (nuo 2003) Reginos Narušienės sukauptos medžiagos.

Teko pakeisti parodos vietą

Paroda buvo rengta eksponuoti Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmuose, kurių atstovai buvo kreipęsi į Valdovų rūmų paramos komiteto pirmininkę R. Narušienę, prašydami surengti nedidelę parodą. Kai medžiaga parodai buvo parengta, paaiškėjo, kad tuo metu Valdovų rūmai buvo susiplanavę kitą – tarptautinę parodą „Florencija Renesanso ir Baroko laikais“ ir paramos komitetui buvo pasiūlyta parodą surengti kitais metais (priminsime, kad paramos komitetas Valdovų rūmams atstatyti yra surinkęs apie 471 tūkst. JAV dolerių, o iš viso šiam tikslui Amerikos lietuviai suaukojo daugiau kaip 700 tūkst. dol.). Tačiau paramos komiteto pirmininkė nusprendė, jog paruoštą parodą vertingusia būtų eksponuoti Lietuvos valstybės atkūrimo 100-mečio minėjimo metais. Taip parengta ekspozicija atsidūrė Vyriausybės rūmuose, o vėliau ji keliaus toliau per Lietuvą.

Ekspozicijoje – dvi naujos knygos apie JAV lietuvių veiklą tėvynei

Ekspozicijoje galima išvysti R. Narušienės porą metų kruopščiai rinktus dokumentus, knygas, liudijančius apie JAV LB indėlį į Lietuvos valstybingumą, JAV valdžios priimtus nutarimus, pripažįstant Lietuvos nepriklausomybę. Čia yra ir S. Dariaus ir S. Girėno paskutinis testamentas, Lietuvių Charta, šią vasarą pasirodžiusi prof. J. Skiriaus knyga „JAV lietuvių darbai Lietuvai 1918-2018 metais“.

Taip pat eksponuojama ir pačios R. Narušienės parengta bei birželio mėn. „Vagos“ leidykloje išleista 560 psl. knyga „Lai gyvuoja laisva Lietuva: JAV lietuvių indėlis atkuriant Lietuvos valstybingumą“. Ši knyga buvo sumanyta jau rengiant minėtą parodą. Leidinį galima įsigyti knygynuose, jį gavo visos Lietuvos viešosios bibliotekos, ministrai, dauguma Seimo narių. R. Narušienės parengtos knygos pristatymas Lietuvoje numatomas rugsėjo mėnesį. Bus stengiamasi, kad šis dokumentų rinkinys pasiektų ir JAV lietuvių, prašant LR atstovybių JAV tarpininkavimo. Šiame veikalė skelbiami svarbiausi JAV lietuvių istoriniai dokumentai ir nuotraukos, beje, jie papildyti vertingais autorės komentarais. Deja, dėl didelės dokumentų gausos ne visi jie buvo išverst į lietuvių kalbą, tačiau sudarytoja tikisi skaitytojų supratimo. Pasak R. Narušienės, dauguma dokumentų buvo išsimėtę, todėl neretai teko bendradarbiauti su tuo metu veikusiais politikais, prašant prieigos prie JAV specialiųjų archyvų ir duomenų bazių. Akivaizdu, kad dabar buvo pats tinkamiausias

Susidraugavo Čikagoje – susitiko Lietuvoje. Regina Narušienė ir Rimantė Jaugaitė. R. Jaugaitės nuotr.

metas skelbti esminius dokumentus, bylojančius apie JAV lietuvių indėlį į Lietuvos valstybingumą.

Kvietė stiprinti pasaulio lietuvių ryšius

Parodą puošia lietuvių koplyčios, pašvęstos Šiluvos Dievo Motinos garbei Vašingtone, Marijos Nekaltojo Prasidėjimo nacionalinėje šventovėje bazilikoje, kopija. Pasak R. Narušienės, ši koplyčia tapo tarsi Lietuvos valstybės atkūrimo liudininke ir atstove JAV, tuo laikotarpiu, kuomet Lietuva negzystavo pasaulio žemėlapyje. Tuomet Lietuvos kunigai ragino melstis už tėvynę ir sakė, jog be maldos Lietuva laisva nebus.

Pristatydama parodą, R. Narušienė sakė: „Norėjau sudėti mūsų, Amerikos lietuvių veiklos Lietuvai paveikslą ir akcentuoti lietuviškos veiklos svarbą. Štai toks mūsų (JAV lietuvių) mentalitetas. Mes norėjome, kad jūs turėtumėte progą susipažinti su mūsų gyvenimu, mūsų indėliu. Tuos ryšius, kuriuos dabar turime, mes galėtume pastiprinti ir toliau dirbti vieningai. Mums reikia padėti vieni kitiems, neatsisakyti tų žmonių, kurie išvažiavo – jie vis tiek myli tėvynę“.

Parodos atidaryme dalyvavo garbūs svečiai ir ištikimi R. Narušienės bičiuliai bei pagalbininkai: LR Vyriausybės kancleris Algirdas Stončaitis ir LRV sekretoriato vadovė Živilė Navickaitė-Babkin, Seimo nariai Vytautas Juozapaitis, dr. Antanas Vinkus ir Gediminas Kirkilas, minėtos skulptūros kopijos autorius Eimantas Ludavičius, vyriausiasis policijos kapelionas Algirdas Toliatas, fotomenininkas Rimantas Dichavičius, Amerikos lietuvis Gintaras Karosas, sukūręs 38 stlizuotus Vyčio variantus, Valdovų rūmų paramos fondo komiteto narė Milda Napjus, Lietuvos valdovų rūmų paramos fondo valdybos narys Edmundas Kulikauskas, visuomenininkas Leonas Narbutis, anglų kalbos specialistė Irena Navickienė, padėjusi paruošti parodą Vyriausybėje bei sudaryti keliaujančios parodos maršrutą, Illinois universiteto Čikagoje profesorius Giedrius Subačius ir kt.

Kitą dieną (liepos 12) vyko ir antrasis parodos pristatymas, skirtas Pasaulio lietuvių seimo nariams.

Iš Vyriausybės rūmų paroda keliaus į Nacionalinę M. Mažvydo biblioteką, vėliau – į Kauno Vytauto Didžiojo universitetą ir toliau po Lietuvą.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Keliama byla Klaipėdos miesto tarybos nariui

Klaipėda (ELTA) – Klaipėdos apygardos prokuratūros vyriausiojo prokuroro Simono Minkevičiaus reikalavimu pradėtas ikiteisminis tyrimas dėl Klaipėdos miesto tarybos nario V. Titovo pasisakymų apie Lietuvos partizanų vadą Adolfą Ramanauską-Vanagą.

Ikiteisminis tyrimas pradėtas pagal Baudžiamojo kodekso 313 straipsnio 2 dalį – mirusiojo atminimo paniekimas.

Sprendimas pradėti ikiteisminį tyrimą priimtas po praėjusią savaitę, viešojoje erdvėje pasirodžiusios informacijos, kad šių metų liepos 18 dieną Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos narys V. Titovas diskusijoje dėl partizanų vado A. Ramanausko-Vanago atminimo įamžinimo viešai pareiškė, kad A. Ramanausko-Vanago iniciatyva buvo nužudyti 8 tūkstančių piliečių ir vaikų, o pats Vanagas asmeniškai skelbdavo mirties nuosprendį.

V. Titovas tikina, kad A. Ramanauskas-Vanagas nužudė 8 tūkst. Lietuvos žydų. Delfi.lt nuotr.

džius.

Ikiteisminio tyrimo metu bus įvertinti ir teiginiai apie Lietuvos partizanų vadą A. Ramanauską-Vanagą, paskelbti liepos 19 d. V. Titovo profilyje socialiniame „Facebook“.

Klaipėdos miesto savivaldybės pradeda tarybos nario V. Titovo įgaliojimų netekimo procedūrą.

Žada nurašyti emigrantų skolas

Vilnius (BNS) – Valdžia planuoja nurašyti apie 100 mln. eurų emigrantų nesumokėto privalomojo sveikatos draudimo mokesčio. Be to, išvykusiems žmonėms šis mokestis toliau nebebūtų skaičiuojamas.

„Sodros“ vadovas Mindaugas Sinkevičius sako, kad toks žingsnis palengvins ir emigravusių žmonių gyvenimą, ir „Sodros“ veiklą.

„Tiems asmenims, kurie trejus ar penkerius metus, dėl to apsispręs Seimas, neturi jokio santykio su Lietuva – nei dirbo, nei mokėsi, nei buvo Darbo biržoje – iš principo laikyti, kad jie yra išvykę ir neformuoti prievolių ir nei tų žmonių erzinti, kurie galbūt, mes tikimės, grįš kažkada į Lietuvą, nei mums patiems, institucijai, dirbti tą darbą, kuris kartais nesukuria jokios pridėtinės vertės“, – pranešė „Sodros“ vadovas.

Pasveikino N. Sadūnaitę su jubiliejumi

Vilnius (Mano vyriausybė) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė pasveikino kovotoją už šalies nepriklausomybę Nijolę Sadūnaitę 80-ojo gimtadienio proga.

Šalies vadovė padėkojo už meilę Lietuvai, žmonėms ir palinkėjo jubiliatei sveikatos, neblėstančio optimizmo ir stiprybės.

2017 m. Laisvės premijos laureatė N. Sadūnaitė gimė 1938 m. liepos 22 d. Kaune. Mokėsi Anykščių Jono Biliūno vidurinėje mokykloje. Mokslus baigė 1955 m. Po metų įstojė į Šv. Nekaltai Pradėtosios Mergelės Marijos tarnaičių kongregaciją Panevėžyje. Amžinuosius įžadus davė 1963 m. Persikėlusį į Vilnių, mokėsi medicinos seserų kursuose, dirbo Vilniaus kūdikių namuose sekretore mašininke, skalbėja, gaisrininke, slaugė Vilniaus našlaičių namų globotinius.

Į sovietinio saugumo akiratį N. Sadūnaitė pateko 1970 metais, kai ėmėsi ginti valdžios persekiojamus kunigus. 1971 m. ji slapčia nugabeno į Maskvą ir perdavė užsienio šalių diplomatams

Lietuvos žmonių memorandumą dėl sąžinės laisvės suvaržymų sovietinėje Lietuvoje. Jos dėka šis dokumentas pasirašytas daugiau nei 17 tūkst. tikinčiųjų, tapo žinomas visame pasaulyje.

Nuo 1974 m. N. Sadūnaitė pradėjo dauginti ir platinti Lietuvos katalikų bažnyčios kroniką. Už tai 1974 m. sumišta ir nuteista laisvės atėmimu trejiems metams sunkių darbų kalėjime ir trejiems metams tremties. Šešerius metus kalėjo Mordovijoje ir kitose vietose Sibire.

1980 m. grįžusi į Lietuvą ir toliau dalyvavo leidžiant Lietuvos katalikų bažnyčios kroniką. Nuo 1982 m. ji Lietuvoje gyveno nelegaliai, slapta susitikdavo su disidentais Maskvoje. 1987–1988 m. buvo saugumo suimta ir tardoma, kankinama, nuodijama narkotikais ir radiacija, tačiau nepalūžo. N. Sadūnaitė aktyviai dalyvavo Lietuvos Atgimimo įvykiuose. 1987 m. rugpjūčio 23 d. Vilniuje prie Adomo Mickevičiaus paminklo ji kalbėjo pirmajame viešame protesto prieš sovietinę santvarką mitinge.

Paskutinė galimybė išvengti prekybos karo

Londonas (BNS) – Europos Komisijos pirmininko Jean Claude Juncker kelionė į Washingtoną šią savaitę Briuselyje ir rinkose vertinama kaip paskutinis šansas išvengti prekybos karo su Jungtinėmis Valstijomis.

J. C. Juncker ir už prekybą atsakinga Komisijos narė Cecilia Malmstroem susitiks su JAV prezidentu Donald Trump, kad, kaip sako Europos politikai, sumažintų įtampas prekybos santykiuose laipsni.

Birželio mėnesį, kai D. Trump ir J. C. Juncker dalyvavo Kanadoje surengtame Didžiojo septyneto (G7) aukščiausio lygio susitikime, JAV prezidentas Europos Komisijos pirmininką dėl nesutarimų dėl Irano branduolinės programos ir klimato pavadino „žiauriu žudiku“.

Liepos mėnesį D. Trump jau atvirai vadino Europos Sąjungą priešė ir tvirtino, kad Europa išnaudoja Jung-

tines Valstijas prekyboje.

J. C. Juncker teks ne tik ieškoti sutarimo su D. Trump, bet ir atsizvelgti į visų Europos eksportuotojų interesus.

Kiek anksčiau šiais metais Jungtinės Valstijos nustatė importo muitus Europos plienui ir aliuminiui. ES ėmėsi atsakomųjų priemonių ir įvedė muitus tam tikroms importuojamoms amerikietiškomis prekėmis, įskaitant žemės riešutų sviestą, motociklus „Harley-Davidson“, burboną ir džinsus.

Dabar Washingtonas grasina nustatyti muitus importuojamiems automobiliams ir jų dalims. Tokiu atveju nukentėtų 50 mlrd. JAV dolerių metinės vertės europietiškių prekių eksportas, o didžiausias smūgis būtų suduotas Vokietijos ekonomikai.

Todėl, rengdamasis deryboms Baltuosiuose Rūmuose, Briuselis taip pat svarsto, į kokias amerikietiškas prekes reikėtų nusitaikyti kitame etape.

D. Trump vėl ragina nutraukti tyrimą

Washingtonas (ELTA) – JAV prezidentas Donald Trump dar kartą ragino nutraukti specialiojo tyrėjo Robert Mueller vykdomą tyrimą dėl Rusijos kišimosi į 2016 metais vykusius JAV prezidento rinkimus, tvirtindamas, kad jis buvo „diskredituotas“.

„Jie turėtų tuoj pat nutraukti diskredituotą R. Mueller raganų medžioklę“, – teigė prezidentas.

D. Trump teigia nedaręs nuolaidų Rusijai

Washingtonas (BNS) – JAV prezidentas Donald Trump pareiškė nesusiteikęs Rusijos lyderiui Vladimirui Putinui jokių nuolaidų, jau savaitę netylant abiejų pagrindinių partijų kritikai dėl Amerikos vadovo elgesio per viršūnių susitikimą.

„Kai girdit, kad Melagingos Nau-

jienos neigiamai kalba apie mano susitikimą su prezidentu ir viską, ko aš atsisakiau, atminkite – ar NIEKO neatsisakiau“, – D. Trump parašė per „Twitter“.

D. Trump ir V. Putinas prieš savaitę susitiko Helsinkyje už uždarytų durų, dalyvaujant tik jų vertėjams.

Kuba rengia naują Konstituciją

Havana (ELTA) – Kubos parlamentas diskutavo dėl virtinės Konstitucijos pakeitimų. Kuba nori keisti 1976 metų Konstituciją.

Naujoje Konstitucijoje, kurią paruošė Raul Castro ir parlamentinė komisija, naikinamos nuorodos į komunizmą, pripažįstama privati nuosavybė ir įtvirtinama tos pačios lyties asmenų santuoka.

Kai Konstituciją patvirtins Nacionalinė Asamblėja, dėl jos bus balsuojama referendume. Nacionalinė

Asamblėja dėl naujos Konstitucijos balsuos šiomis dienomis.

Naujos Konstitucijos 68 straipsnyje santuoka bus apibrėžiama kaip „savanoriška ir bendru sutarimu pagrįsta dviejų žmonių sąjunga“, nenurodant jų lyties. Dabartinėje Kubos konstitucijoje teigiama, kad santuoka yra „savanoriška vyro ir moters sąjunga“.

1959 metų revoliucijos pradžioje Kuboje buvo persekiojami homoseksualai, jie būdavo siunčiami į priverstinio darbo „perauklėjimo stovyklas“.

Čilėje tiriami 158 Katalikų Bažnyčios nariai

Santiago (BNS) – Čilėje dėl įtariamo vaikų ir suaugusiųjų lytinio išnaudojimo ar jo slėpimo vykdomas tyrimas 158 Katalikų Bažnyčios narių, dvasininkų ir pasauliečių, atžvilgiu, pranešė prokurorai.

Bylos yra susijusios su incidentais, įvykusiais nuo 1960 metų, ir 266 nukentėjusiais, įskaitant 178 vaikus bei paauglius, sakė prokuroras Luis Torres.

Ši jo paskelbta informacija pirmą kartą pateikia bendrą vaizdą dėl Čilės Katalikų Bažnyčią apėmusio lytinio išnaudojimo skandalo masto ir įtariamųjų skaičiaus.

Praėjusį mėnesį popiežius Pranciškus priėmė penkių Čilės vyskupų atstatydinimo pareiškimus dėl šio Bažnyčią kresčiančio skandalo.

Prieš 10 dienų garsus kunigas Os-

Areštuotas garsus kunigas O. Munuz. „La Stampa“ nuotr.

car Munoz buvo areštuotas dėl įtariamo mažiausiai septynių vaikų lytinio išnaudojimo ir žagėjimo.

Popiežius Pranciškus ne kartą pripažino, kad Bažnyčia „nesiklausė ir nereagavo“ į dešimtmečius reikštus įtarimus.

VERSLO NAUJIENOS

Įsilaužėliai gali sutrikdyti JAV žemės ūkį

JAV Auburno universiteto profesorius perspėja, kad Rusijos valstybės remiami kibernetiniai įsilaužimai gali sukelti sudėtingus padarinius JAV infrastruktūrai, ypač žemės ūkiui ir vandens tiekimui.

Auburno universiteto Maisto sistemos instituto Maisto ir vandens gynybos darbo grupės pirmininkas Bob Norton primygtinai ragina žmones suprasti realias, apčiuopiamas pasekmes, kurias gali sukelti elektroniniai karai, rašo „AgProfessional“ tinklalapis. B. Norton yra ilgametis JAV kariuomenės, federalinės ir valstybės teisės saugos agentūrų konsultantas. Jam rūpestį kelia tai, kad įsilaužimų metu gali būti pažeista keletas kritinių infrastruktūrų dėl jų tarpusavio ryšių. Jis kaip kritinės infrastruktūras apibūdina maisto, vandens ir elektros sistemas.

Maisto ir žemės ūkio sektorius yra vienas iš 16 pagrindinių infrastruktūrų, kurias nustatė JAV Tėvynės saugumo departamentas.

Anot profesoriaus, rūpestį kelia galima grandininė reakcija, kai poveikis vienai ypatingos svarbos infrastruktūrai sukelia tam tikrų įvykių grandinę.

Pavyzdžiui, B. Norton paaiškino, kaip Alabamos elektros tinklų sistemos sutrikimas gali pakenkti 4 mlrd. JAV dolerių vertės paukštienos pramonei, kuri yra viena didžiausių Alabamos valstijos ūkio šakų. Tai turėtų neigiamą poveikį ekonomikai ir žmonių gerovei.

Pasak mokslininko, jei Rusija sutrikdytų elektros tinklą, kuris, savo

ruožtu, galėtų turėti įtakos vandens tiekimui, tai galėtų turėti įtakos žemės ūkiui ar paukštienos pramonei.

Iki šiol tradiciškai žemės ūkio terorizmas siejamas su pavojingų ligų sukėlėjais augalams ar gyvūnams. Čia minimas juodligės protrūkis 2001 metais. Tačiau, anot B. Norton, apibrėžimas pradeda plėstis, įtraukiant kibernetinius išpuolius prieš žemės ūkį. JAV Tėvynės saugumo departamentas, FTB ir Jungtinės Karalystės nacionalinio saugumo centras balandžio mėnesį išleido bendrą techninį išpėjimą apie Rusijos vyriausybės vykdomą kenkėjišką kibernetinę veiklą, įskaitant grėsmes gyventojų naudojamiems maršrutizatoriams.

Gegužės mėn. buvo išleistas papildomas techninis išpėjimas, kuriame paaiškinta, kaip iš Rusijos paveikta daugiau kaip 500 000 interneto ryšio maršrutizatorių 54 šalyse.

B. Norton pridūrė, kad Rusija nėra vienintelė susirūpinimą kelianti šalis ir nebūtinai ji svarbiausia. JAV rūpestį kelia ir Kinija, Iranas bei Šiaurės Korėja.

Bet, anot mokslininko, Rusija yra labai rafinuotas priešas, kuris nuolat bando išsiskverbti į kritines infrastruktūras, o JAV santykiai su Rusija nėra geri. B. Norton pritaria JAV vyriausybės sprendimui garsiai ir atvirai kalbėti apie iš užsienio kylančias grėsmes.

Jis ūkininkams pataria rūpintis GPS naudojančių prietaisų saugumu, reguliariai keisti slaptažodžius, perkrovinėti namuose esančius modems-maršrutizatorius, vengti naudotis viešu WIFI tinklu.

„Mano ūkis“

Susitiko su „The Heritage Foundation“ atstovais

Lietuvoje veikiančios JAV įmonės gali jaustis saugios bei sėkmingai plėtoti veiklą, pabrėžė Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius, susitikęs su JAV tyrimų centro „The Heritage Foundation“ ekonomikos ekspertais – buvusiu JAV ambasadoriumi Jungtinėse Tautose Terry Miller ir Ekonominės laisvės indekso redaktoriumi Anthony Kim.

L. Linkevičius atkreipė dėmesį į augančius Lietuvos ir JAV investicinio, prekybinio bendradarbiavimo rezultatus. Pasak jo, saugią aplinką mūsų šalyje užtikrina narystė ES, NATO ir EBPO, aktyvus Lietuvos daugiašalis bendradarbiavimas Šiaurės-Baltijos šalių aštuntuko (NB8) formatu. „Lietuva vertina transatlantinių ryšių svarbą mūsų nacionaliniam ir ekonominiam saugumui ir yra puiki šalis JAV investicijoms“, – teigė L. Linkevičius.

Ministras taip pat atkreipė dėmesį į dujotiekio projekto „Nord Stream

2“ neigiamą poveikį ES energetiniam saugumui, pristatė Lietuvos bendradarbiavimą su JAV importuojant suksystintas gamtines dujas.

„The Heritage Foundation“ atstovai perdavė kvietimą ministrui apsilankyti šiame JAV tyrimų centre.

Ekspertai taip pat dalyvavo Lietuvos ūkio ministerijos ir Laisvosios rinkos instituto surengtoje tarptautinėje konferencijoje „Ar galime padaryti daugiau vardan Lietuvos konkurencingumo?“.

2017 metų duomenimis, JAV tiesioginės investicijos Lietuvoje sudarė 274 mln. eurų. 2017 metais Lietuvos ir JAV prekybos apyvarta buvo 1,7 mlrd. eurų (vienuolikta prekybos partnerė pasaulyje pagal apyvartą). Lietuvos eksportas į JAV sudarė 1,3 mlrd. eurų (penkta eksporto partnerė pasaulyje), importas iš JAV – 367 mln. eurų (dvidešimta importo partnerė).

URM info

Euro ir kitų valiutų santykiai (2018 metų liepos 25 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 0,85 €
- 1 AUD (Australijos doleris) – 0,63 €
- 1 CAD (Kanados doleris) – 0,65 €
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,12 €
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,58 €

Lietuviška mėsa amerikiečių stalui

Lietuvos valstybinė mėsos kontrolės sistema veikia gerai ir atitinka JAV keliamus reikalavimus, tad Lietuvai leidžiama toliau eksportuoti į šią šalį šviežią jautieną ir kiaulieną bei jų produktus.

Tai pažymima JAV Žemės ūkio departamento Maisto saugos ir kontrolės tarnybos (FSIS) audito dėl mėsos ir jos produktų eksporto į JAV ataskaitoje, kurią gavo Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (VMVT).

Ataskaitoje pažymima, kad Lietuvos valstybinė mėsos kontrolės sistema atitinka JAV reikalavimus ir Lietuvai leidžiama toliau eksportuoti į šią šalį šviežią jautieną ir kiaulieną bei jų produktus.

„JAV kelia aukštus reikalavimus eksportuojančių šalių maisto ir veterinarijos institucijoms bei gamybos

įmonėms. Šios šalies kompetentinga institucija kas kelerius metus atlieka auditus mėsą ir jos produktus eksportuojančiose šalyse. Todėl teigiami šio audito rezultatai – mūsų kontrolės institucijos ir maisto gamybos įmonių atitikties aukšties standartams pripažinimas“, – teigia VMVT direktorius Darius Remeika.

Leidimą eksportuoti mėsą ir jos produktus į JAV Lietuva gavo 2015 m. Pirmosios mėsos produktų siuntos buvo eksportuotos 2016 m. Per šį laikotarpį Lietuvos įmonės į JAV jau eksportavo apie 290 t mėsos ir jos produktų.

Gavus galutines teigiamas JAV audito išvadas, tikimasi, kad eksportas į šios šalies rinką bus sėkmingai tęsiamas.

ELTA

Lietuva bendradarbiaus su Argentina

Buenos Airėse Lietuvos užsienio reikalų viceministras Darius Skusevičius ir Argentinos užsienio reikalų ir kulto viceministras Daniel Raimondi pasirašė Lietuvos ir Argentinos tarpvyriausybinių susitarimą dėl ekonominio bendradarbiavimo.

Šiuo susitarimu Lietuva ir Argentina sutarė skatinti abipusiškai naudingą ekonominį bendradarbiavimą pramonės, transporto, mokslo, technologijų, žemės ūkio ir kitose srityse.

Šiuo metu Argentina yra pagrindinė Lietuvos prekybos partnerė Lotynų Amerikoje. Dvišalė Lietuvos ir Argentinos prekyba pernai siekė 69,7 milijono eurų. 2017 metais pradėjus į

Argentina eksportuoti azoto trąšas, Lietuvos eksportas išaugo 3,7 karto.

Be ekonominio bendradarbiavimo, Lietuvos ir Argentinos užsienio reikalų viceministrai aptarė kitas derinamas Lietuvos piliečiams svarbias dvišales sutartis. „Darbo atostogų programa su Argentina neabejotinai sustiprintų Lietuvos ir Argentinos ryšius, atvertų galimybes abiejų šalių jaunimui iki 30 metų laisvai keliauti ir dirbti vieniems pas kitus iki 12 mėnesių“, – teigė D. Skusevičius.

Su Argentina taip pat yra derinama dvigubo apmokestinimo išvengimo ir nuteistųjų asmenų perdavimo sutartys.

ELTA

Vasara pakeitė lietuvių apsipirkimo įpročius

Šiais metais itin anksti prasidėjusi vasara keitė lietuvių apsipirkimo įpročius. Kaip rodo „Maximos“ pardavimų duomenys, įpusėjus vasarai, lietuviai šiemet daugiau nei pernai pirkto ledų, šviežių daržovių ir vaisių bei gaiviųjų gėrimų. Ankstyvesnė šiluma skatino rinktis daugiau gėrybių šaldymui skirtų indelių ir maišelių bei laisvalaikio prekių – žaislų, turizmo inventoriaus, grilio reikmenų.

„Pernai turėjome itin lietingą vasarą, kuomet pirkėjai dažniau ieškojo guminių batų. Šiais metais matome, kad ledų pardavimai yra 20 proc. didesni nei tokiu pačiu laikotarpiu pernai. Šiemet pirkėjai taip pat itin gausiai pirkto vaisius ir uogas“, – sako „Maximos“ komercijos vadovė Vilma Drulienė.

Infliacija Venesueloje pasieks 1 mln. proc.

Hiperinfliacija Venesueloje, kurią yra ištikusi finansinė ir humanitarinė krizė, iki 2018 metų pabaigos turėtų pasiekti milžinišką 1 mln. proc. lygį, prognozuoja Tarptautinis valiutos fondas (TVF).

Šalies ekonominė griūtis darys vis didesnę poveikį kaimyninėms šalims.

„Prognozuojame infliacijos pakilimą iki 1 mln. proc. iki 2018 metų pabaigos, kuris parodys, kad padėtis Venesueloje yra panaši į buvusiąją Vokietijoje 1923 metais ar Zimbabvėje šio amžiaus pirmojo dešimtmečio pabaigoje“, – pareiškė TVF Vakarų pusrutulio departamento vadovas Alejandro Werner.

Mažėjant naftos gavybai, Vene-

Populiariausios uogos buvo braškės, šilauogės bei avietės. Taip pat itin populiarėjo tradicinės lietuviškos uogos – agrastai, juodieji ir raudonieji serbentai.

Laisvalaikio ir sporto prekės šį sezoną susilaukia daug daugiau dėmesio nei pernai – pirkėjai daug dažniau rinkosi plaukimui skirtas prekes, kamuolius bei badmintono rinkinius.

Pastebėta, kad šiemet itin išaugo bulvių paklausa – pardavimams šoktelėjus į viršų keliolika procentų, bulvės populiarumu aplenkė lietuvių numylėtus trumpavaisius agurkus, bet tarp pirkėjų labai populiarėja ir mažiau tradicinės daržovės, tokios kaip brokoliai, smulkiavaisiai slyviniai pomidorai bei saldžiosios bulvės.

ELTA

Ekspertai tikina, kad dar iki šių metų pabaigos infliacija Venesueloje pasieks 1 mln. proc. Miamiherald nuotr.

suelos bendrasis vidaus produktas (BVP) šiemet turėtų smukti 18 proc.

BNS

„Iki sekančio malonaus pokalbio...”

Vyresniajam skautininkui fil. Antanui Paužuoliui išėjus namo, pas Kūrėją

PS. FIL. DR. NORA SUGINTAITĖ

Brolis Antanas Paužuolis gimė 1921 m. lapkričio 30 d. Panevėžyje. Skautauti pradėjo 1937 m. Mažeikių gimnazijos „Vingėlos“ draugovėje.

Skauto žodį davė 1938 m. Lietuvoje, o skauto vyčio – 1948 m. Vokietijoje, išvietintų asmenų stovykloje.

Paskautininko laipsnis buvo suteiktas 1951 m. Čikagoje, suteikė v.s. Liūto Griniaus vadovybė už darbštumą ir sumanų vadovavimą draugovėms; nemažai laiko skirta Lietuvių Skautų Sąjungos (LSS) veiklai stiprinti. Už jo pasiaukojimą Lietuvių skautų sąjungai, meilę jaunimui bei sąžiningai atliktas vadovavimo pareigas LSS vadovybė suteikė jam skautininko ir vėliau – vyr. skautininko laipsnius.

Brolis Antanas tobulinosi ir amerikiečių skautų vadovų kursuose, 1970 m. lankė „Gilvilio“ vadovų kursus. Tai aukščiausio lygmens tarptautinė skautų vadovų kvalifikacija. Atlikus nustatytus reikalavimus, jam buvo suteiktas tarptautinis vadovo žymuo – smėlio spalvos „Gilvilio“ kaklaraištis ir du mediniai „karoliukai“ ant odinio raištelio. Šiuos žymenis nešioja viso pasaulio skautininkai, baigę „Gilvilio“ mokyklą. Šie ženklai visame pasaulyje yra pripažįstami kaip patyrusio skautininko vadovo ženklai, o juos nešiojantys vadovai vadinami „gilvilininkais“.

Už pareiagingumą ir vadovavimą skautų veikloje LSS vadovybė jam suteikė šiuos ordinus: „Už nuopelnus“, „Lelijos“, „Padėkos“ ir už nepaprastus nuopelnus: „Geležinio Vilko“ – tai LSS aukščiausias ordinas.

Skautaujant Nepriklausomoje Lietuvoje, vėliau išvykus į Vokietiją buvo kviečiamas įvairioms pareigoms į Brolijos vadovybę.

Atvykęs į Ameriką 1949 m. steigė skautų vienetus lietuvių apgyventose apylinkėse Čikagoje. Daugiau kaip 50 m. ėjo pareigas draugovėse, tuntuose, LSS vienetuose kaip draugininkas, Čikagos skyriaus „Korp Vytis“, Akademikų Skautų Sąjungos išdininkas, žurnalų „Mūsų Vytis“ ir „Skautų Aidas“ administratorius. Talkino Čikagos „Lituanicos“ tunto tuntininkams. Buvo Lietuvių Skautų Brolijos (LSB) Skautijos Skyriaus ir Kriulės vadovas 2000–2002 m. LSB vadijos kadencijoje bei Skautininkų Skyriaus Vadovas 1991–1993 m. Stovyklavo ir vadovavo daugelyje stovyklų, vykusių Rako stovykloje Michigano valstijoje bei kitose stovyklose.

Eidamas Rajono Vado pareigas, buvo suruošęs didžiulę „Vidurio Rajono“ skautų-čių stovyklą Rake 1986 m. Bendra stovykla buvo pavadinta „Lais-

vės varpas“, turint tikslą priminti stovyklaujantiems skautams ir skautėms, kad Lietuva neturi laisvės ir skautų pareiga prisidėti prie laisvės atgavimo. Stovyklos šūkis buvo Laisvės Varpo įrašas: „O skambink per amžius vaikams Lietuvos, tas laisvės nevertas, kas negina jos“.

Broliai Antanui ypač buvo reikšmingi Ritos Fabijonienės parašyti stovyklos dainos žodžiai:

*Ten, kur Mindaugas Lietuvą gynė,
Kur berželiai, seni ažuolai,
Ten tėvelių šalelė gimtinė,
Laisvės varpo nutilo garsai,*

*Žalias Rakas kartu čia dainuoja,
Plezdį vėliavos kalne laisvai,
Šoka dulkės, kai mes pražygiuojam,
Ir paukščių takas mums šviečia aukštai.*

Laisvės varpas man širdyje.

Brolis Antanas keletą metų ėjo koordinatoriaus pareigas tarp Čikagoje veikiančių Seserijos ir Brolijos tuntu.

Eidamas Brolijoje Skautininkų Skyriaus Vadovo pareigas, suruošė skautininkų, jūrų budžių, skautų vyčių ir vyr. skaučių suvažiavimus, talkinant

V.s.fil. Antanas Paužuolis.

Eugenija Butėno nuotr.

Seserijos Skyriaus Vadovei. Draugininkams suruošė Studijų dienas ateitininkų Dainavos stovyklavietėje.

Brolis Antanas dalyvavo ir vadovavo ne tik Lietuvių Skautų Sąjungoje, jis aktyviai reikėsi ir amerikiečių skautų veikloje kaip „Scoutmaster“ ir „Cubmaster“. Savo tris sūnus – Rimantą, Algį ir jau a. a. Liną įjungė į lietuvių ir amerikiečių skautų eiles. Sūnus Algis kaip draugininkas vadovavo Čikagos „Lituanicos“ tunte ir baigė „Eagle Scout“ programą amerikiečių skautų vienete. Sūnus a. a. Linas priklausė „Miško brolių“ vienetei, vienu metu vadovavo „Lituanicos“ tuntu kaip tuntininkas ir į lietuvių skautų

Inspekcijos metu „Laisvės Varpo“ stovykloje Rake 1986 metais. Centre – Brolijos pastovios viršininkas s. Gediminas Deveikis, šalia – stovyklos viršininkas v.s. fil. Antanas Paužuolis, antrame plane (v.) – Lietuvos garbės konsulas Vaclovas Kleiza.

Jono Tamulaičio nuotr.

programą įvedė garsiąją „Erelių“ (amerikiečių „Eagle Scout“) programą. Abu pasiekė paskautininko laipsnius.

V.s. fil. Antanas Paužuolis, būdamas veiklus skautas ir vadovas, savo gyvenimą bei veiklą kreipė pagal skautų šūkį: „Dievui, Tėvynei ir Artimui“. Lyg darbščioji skruzdėlė jis nešė šapelį

po šapelio į didįjį skruzdėlyną, kur tilpo visos trys skautų savybės – kuklumas, mandagumas ir draugiškumas.

Jis nesiekė garbės ar šlovės ir vis maloniai sutikdavo padėti artimui arba bet kuriai lietuviškai organizacijai.

Brolį Antaną pažinojau nuo 1971 m. Paskutiniaisiais metais dažnai kalbėdavomės apie senus laikus – stovyklas Rake, kur mes kartu vadovavome, apie skautamokslį, šandienos lietuvių skautų vienetų rūpesčius. Kartais mūsų pasikalbėjimai tęsdavosi net dvi ar tris valandas. Nepaisant temos, Brolis Antanas pasikalbėjimą visuomet baigdavo šiais žodžiais: „Iki sekančio malonaus pokalbio“. Tų žodžių niekuomet nepamiršiu.

Skautininką Antaną Paužuolį galėjai matyti lietuvių parapijose – Marquette Parke, Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Marquette Parko lietuvių katalikų parapijoje rinko aukas, skaitė šv. Mišių skaitinius, keletą metų vadovavo šv. Jėzaus Vardo („Holy Name Society“) organizacijai, eidamas pirmininko pareigas. Nemažai laiko skyrė dirbdamas „Seklyčioje“, kuriame buvo įsikūręs Lietuvių Bendruomenės socialinių reikalų skyrius. Buvo nagingas ir atliko įvairius darbus be mokesčio.

Skautininkas Antanas Paužuolis aktyviai dalyvavo bei vadovavo visuomeninėje veikloje – priklausė Jėzuitų Jaunimo Centro Valdybai ir Tarybai bei Lietuvos Partizanų Fondo Valdybai kaip išdininkas.

Daug metų priklausė Marquette Parko namų savininkų draugijai, būdamas valdyboje.

Prisiimtas pareigas atlikdavo atsakingai. Tai buvo asmuo, kuriuo galėjai pasitikėti, asmuo, kuris neturėjo nei piktumo, nei pavydo. Ir laiko veltui

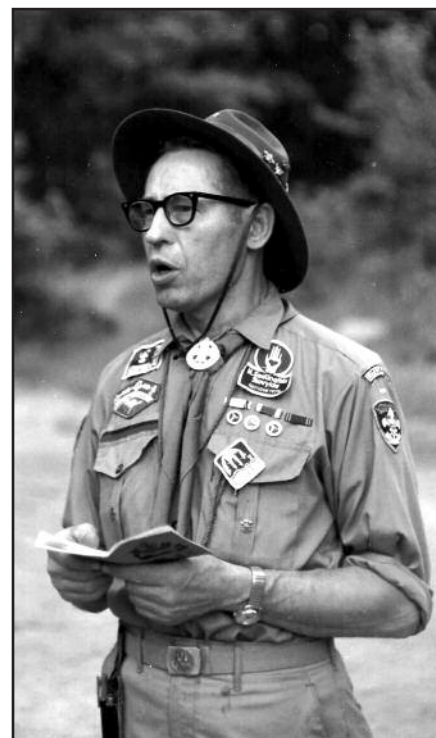
neleido.

Antanas Paužuolis aktyviai reikėsi ir lietuvių spaudoje – laikraščiuose „Draugas“, „Amerikos lietuvis“ ir „Nepriklausoma Lietuva“. Retkarčiais apie vadovavimą parašydavo ir į „Skautų Aidą“. Pasižymėjo optimistišku požiūriu, „lengva plunksna“, rašydavo reportažus, reaguodamas į pasisakymus laišku skyriuje. Kažkada dr. Romualdas Kriaučiūnas yra pasiskaičius, kad Antanas Paužuolis buvo daugiausiai rašęs į lietuviškus laikraščius.

Antanas Paužuolis mylėjo savo šeimą, su žmona a. a. Emilija santuokoje išgyveno 66 metus.

V.s. fil. Antanas Paužuolis mirė 2018 m. birželio 27 d. Palaidotas šv. Kazimiero kapinėse Čikagoje.

Lietuvių Skautų Sąjunga neteko veiklaus vadovo, Lietuvių Bendruomenė – pavyzdingo lietuvių, sūnus –

Vadovas v.s. fil. Antanas Paužuolis dainuoja Rako stovyklos metu.

Jono Tamulaičio nuotr.

darbštaus tėvo, duodančio mums pavyzdį, kaip mylint Dievą, Tėvynę ir padedant Artimui, galima toli nueiti per gyvenimo platybes.

Mielasis Brolis Antanai, iki sekančio malonaus pokalbio... Ilsėkis ramybėje Dievo rankose.

A † A
IRENA PALIULIENĖ
MEDŽIKAUSKAITĖ

Mirė liepos 23 d. Loudon, TN.
Gimė 1919 m. gegužės 30 d. Lietuvoje.
Gyveno Loudon, TN., anksčiau Cicero, IL.
Nuliūdę liko: sūnus Petras A. su žmona Joyce, anūakai – Tracy Rehor su vyru Mark, Sharon ir Crystal bei kiti giminės.
A. a. Irena buvo a. a. Broniaus žmona ir a. a. Paul mama.
Velionė bus pašarvota penktadienį, liepos 27 d., 9 val. ryto Pal. Jurgio Matulaičio misijoje, 14911 127th St, Lemont, kurioje 11 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.
Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600
arba www.petkusfuneralhomes.com

A † A
LIUDVIKAI KAMINSKAITEI
KELPŠIENEI

iškeliavus į amžinuosius namus, reiškiame nuoširdžiausią užuojautą mūsų mylimam kun. JAUNIUI KELPŠUI, jo seseriai ir broliui, kitiems šeimos nariams, artimiesiems ir draugams.

Pasaulio lietuvių centras

MANO VIRTUVĖ

Vasaros desertai – su tropikų atspalviu

Kokosiniai „debesėliai“

Mango putėsiai

Reikės:
1 didelio mango
1 puodelio plakamos grietinėlės
1 puodelio kondensuoto pieno
1 šaukštelio želatinos
braškių arba šokolado papuošimui (nebūtina)

Vaisių perpjausti, išimti kaulą, minkštimą sutrinti iki vientisos tyrės.
1/4 puodelio grietinėlės pakaitinti (bet neužvirti) ir joje ištirpinti želatiną.
Likusius 3/4 puodelio grietinėlės išplakti iki standumo.
Į mango tyrę supilti kondensuotą pieną ir grietinėlę su ištirpinta želatina, viską išplakti. Tuomet po truputį dėti plaką grietinėlę ir atsargiai išmaišyti.

Gautą masę supilstyti į taures ar dubenėlius ir 1 val. dėti į šaldytuvą, kad sustingtų.
Prieš patiekiant galima papuošti braškėmis arba šokolado drožlėmis.
Kvapnios vasaros!

Jūsų Indrė

Reikės:
1 kiaušinio baltymo
žiupsnelio druskos
3 šaukštų cukraus pudrų
2 arb. šaukštelių kukurūzų miltų
3 šaukštų kokoso drožlių
50 g (1,7 oz) šokolado

Iš anksto įkaitinti orkaitę iki 150 C (300 F).
Kiaušinio baltymą su žiupsneliu druskos išplakti iki standžių putų. Toliau plakant įmaišyti cukraus pudrą, po to – kukurūzų miltus ir kokoso drožles. Jei tešla gaunasi skystoka, galima įberti dar šaukštelį kukurūzų miltų arba kokoso drožlių.
Kepimo skardą iškloti kepimo popieriumi ir šaukštu ant jos išdėlioti kokosinės tešlos kamuoliukus. Kepti 15–20 min.

Indelyje, įstatytame į karštą vandens, ištirpinti šokoladą. Juo aplieti iškeptus kokosinius „debesėlius“.

Pastaba: pateikta porcija yra nedidelė, jei norite išsikepti daugiau, padvigubinkite ar patrigubinkite produktų kieki.

VIENERIŲ METŲ
MIRTIES SUKAKTIS

A † A
RITA ZUBRICKAITĖ
BUTLER

Tavo gyvenimas pradingo kaip pavasario žiedai po audros...
Jau praėjo metai, kai Aukščiausias pasišaukė į savo namus. Kasdien prisimename Tave, miela RITUTE. Visuomet esi su mumis.
Šv. Mišios už a. a. Ritos sielą bus atnašaujamos liepos 31 d., antradienį, 9 val. r. Sacred Heart bažnyčioje, Bangor, MI.
Prašome visus gimines, draugus ir pažįstamus pasimelsti už a. a. Ritą.

Elena Zubrickas ir šeima

PENKERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

Rašydama Tau laiškus į Anapus,
Aš neprisiminti negaliu,
Kad šio gyvenimo gražiausiąjį etapą
Praleidome žemėje kartu.
Pagal Vytautą Mačernį

A † A
IZABELĖ SAVICKAITĖ
ŽMUIDZINIENĖ
1928.V.24 – 2013.VII.26

Velionės artimuosius ir draugus prašome prisiminti a. a. IZABELĘ trumpa maldele.

Liūdi Mamos netekę – Antanina, Simas ir Mike

A † A
STASEI FLEDZINSKIENEI

mirus, reiškiame nuoširdžiausią užuojautą dukrai GIEDREI PETRAITIENEI, sūnui JURGIUI ir jų šeimoms.

Dalia Bobelienė ir šeima

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarti galima angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Tradicinis Beverly Shores, IN vasaros festivalis** – Summerfest – vyks liepos 28 d., šeštadienį, nuo 11 r. iki vėlyvo vakaro. Visą dieną paežeryje skambės muzika, bus prekiaujama maistu ir gėrimais. Beverly Shores lietuvių klubas festivalyje taip pat turės savo palapinę. Gera proga pabendrauti su tautiečiais ir išsimaudyti maloniame Michigano ežere. O po savaitės, rugpjūčio 4 d. – Beverly Shores lietuvių klubo rengiamas piknikas „Lituanicos“ parke. Visi labai laukiami. Atvykite!

■ **Piknikas „Vasaros akvarelė“** vyks liepos 28 d. Half Day Forest Preserve, Vernon Hills, IL. Pradžią – 1 val. p. p. Suneštinės vaisės, ant grotelių kepamos dešrelės, muzika ir žaidimai. Organizatoriai – JAV LB Waukegan–Lake County apylinkės valdyba. Visi kviečiami! Daugiau informacijos – Apylinkės „Facebook“ puslapyje arba tel. 847-644-2871.

■ **Rugpjūčio 22–26 d. Neringos stovyklavietėje** (Camp Neringa, 147 Neringa Road, Brattleboro, NY 05301) organizuojamos Kultūros dienos'18. Praktinius užsiėmimus suaugusiems ves liaudies menininkai, rašytojai, muzikos mėgėjai, istorijos, kino, dramos bei maisto specialistai. Kiekvienas teminis vakaras suteiks progą padiskutuoti, pasidalinti žiniomis bei smagiai pabendrauti. Koordinatorė: dr. Aldona Lingertaitienė. Daugiau informacijos el. paštu: dana@neringa.org

■ **JAV LB Vidurio Vakarų apygardos metinis suvažiavimas** ir JAV LB XXII Tarybos narių pasitarimas vyks rugpjūčio 25 d., šeštadienį, adresu: 5501 W. 79 street, Burbank, IL 60459. Registracija – 9 val. r., suvažiavimo pradžia – 9:30 val. r. Kviečiami JAV LB Vidurio Vakarų apylinkių valdybų nariai, delegatai, atstovai ir Tarybos nariai.

2018 NEW YORK October 18-21, 2018
BALTIC FILM FESTIVAL

New Yorke – Baltijos šalių kinas

Šių metų **spalio 18–21** dienomis New Yorke pirmą kartą vyks Baltijos šalių kino festivalis –

The Other Cinema of Northern Europe.

Maloniai kviečiame Jus pasižymėti savo kalendoriuose šias dienas ir nepraleisti išskirtinės progos susipažinti su geriausiais Lietuvos, Latvijos ir Estijos filmais.

Kviečiame sekti festivalio naujienas puslapyje <https://www.balticfilm-festival.com/>. Čia nuo rugsėjo 3 d. bus skelbiama visa festivalio programa ir bus galima įsigyti bilietus.

Jei norėtumėte prisidėti prie sėkmingo festivalio įgyvendinimo – tapti savanoriu, rėmėju ar kt. – labai lauktume Jūsų pasiūlymų el. paštu ny@mfa.lt.

Linkime Jums gražios vasaros ir iki pasimatymo pirmajame Baltijos šalių kino festivalyje!

Baltijos šalių festivalio New Yorke organizatoriai

ATLANTIC Express Corp.

**SIUNTINIAI Į VISĄ
EUROPOS SĄJUNGĄ**

+ Ukraina, Baltarusija,
Moldova, Rusija

**Greičiausi
pristatymo terminai**

**Kiekviena dėžė nemokamai
apdrausta \$100**

Siūlome automobilių
gabenimą į visas pasaulio
šalis, automobilių pirkimą
iš visų JAV aukcionų,
asmens turto
perkraustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Ruta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Heights, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaikščių Užieiga
6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501
Tel: 630-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyra
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W. Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankeviciene
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-5999

**AUDITORIUM
THEATRE**
of ROOSEVELT UNIVERSITY

SPALIO 6 D., 7:30 PM
50 E Congress Pkwy | Chicago, IL

V I E N I N T E L I S P A R O D Y M A S

ŽYGIMANTO AUGUSTO IR BARBOROS RADVILAITĖS LEGENDA

Kompozitorius Kipras Mašanauškas
Libreto autorius Romas Lileikis

Režisierė-choreografė
Anželika Cholina
Scenografas Marijus Jacovskis
Kostiumų ir grimu dailininkas
Juozas Statkevičius
Šviesų dailininkas Tadas Valeika

VAIDINA
Mantas Jankavičius
Karina Skambinė
Gitana Pečkytė
Kostas Smoriginas
Jeronimas Milius
Tadas Juodsnukis
Rafailas Karpis / Mindaugas Jankauskas
Dominykas Vaitiekūnas
Rokas Spalinskas

Anželikos Cholinos šokio teatro aktoriai
Lietuvių meno ansamblis „Dainava“,
meno vadovas Darius Polikaitis

Renginio mecenatai

JAV LIETUVIŲ
BENDRUOMENĖ

LITUANOS
KULTūros
TARYBA

Renginio globėjai

Embassy of the Republic
of Lithuania to the United
States of America

Consulate General of
the Republic of Lithuania
in Chicago

Renginio
organizatoriai

JAV LB Kultūros Taryba

Informaciniai rėmėjai

Geras!NEWS

DRAUGAS

Bilietus galite įsigyti:
AuditoriumTheatre.org
Tel: 312-341-2300

GEDIMINO LITUANISTINĖ MOKYKLA

**Pradedama mokinių registraciją
2018–2019 mokslo metams**

Į mokyklą priimami vaikai nuo 3 metų
Mokslo metų pradžia rugsėjo 8 d.

Informacija: glm.ilinojus@gmail.com
Direktorė Jurita Gonta 847-630-0098
116 N Lake St, Mundelein, IL 60060

**Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS**
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvę nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100
info@1honestlawyer.com

www.draugas.org

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747